

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**2008 - 2018 YILLARI ARASINDA YAPILAN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARINDA
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ALANINDA ALINAN KARARLAR**

Fatma SERÇİN

Denizli-2019

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**2008 - 2018 YILLARI ARASINDA YAPILAN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARINDA
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ALANINDA ALINAN KARARLAR**

Fatma SERÇİN

Danışman

Dr. Öğretim Üyesi Meral URAS BAŞER

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Fatma SERÇİN tarafından hazırlanan “2008 - 2018 Yılları Arasında Yapılan Milli Eğitim Şuralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alınan Kararları” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Meral URAS BAŞER

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ, Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın her aşamasında zamanını, emeğini, desteğini esirmeyen, bilgi ve tecrubesinden yararlandığım değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi Meral URAS BAŞER'e teőekkürlerimi sunarım.

Araştırmam boyunca yardımcı olan Sayın Çameli Halk Eğitimi Müdürü Ramazan UYSAL ve kurum çalışanlarına teşekkür ederim.

Yaőamım boyunca bana destek olan ve yardımlarını esirgemeyen hayattaki en büyük destekçim kardeőim Coőkun SERÇİN'e, büyük fedakarlıklarla beni yetiştiren, bu günlere getiren ve desteğini esirgemeyen sevgili annem Aysel SERÇİN ve sevgili babam Ali SERÇİN'e teőekkürlerimi sunarım.

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Fatma SERÇİN

ÖZET

2008 - 2018 Yılları Arasında Yapılan Milli Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alınan Kararları

SERCİN, Fatma

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Meral URAS BAŞER

Ocak 2019, 46 Sayfa

Şûra; Bakanlığın en yüksek danışma kuruludur. Türk millî eğitim sistemini geliştirmek, niteliğini yükseltmek için eğitim ve öğretimle ilgili konuları tetkik eder; tavsiye kararları alır. Eğitim Şûrası, tam adı Milli Eğitim Şûrası, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim ve öğretimle ilgili konulan incelemek ve öneri niteliğinde kararlar almakla görevli en yüksek danışma kurulu. Talim ve Terbiye Kurulu'nca hazırlanan tüzük, yönetmelik, program ve ilkeleri inceleyerek karara bağlar. Bu kararlar Milli Eğitim bakanının onayıyla kesinlik kazanır.

Eğitim Şûraları, Türk Eğitim Tarihi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Şûralara, Millî Eğitimle ilgili politikaların çizilmesinde, yol gösterici rolü verilmiştir. Eğitimle doğrudan ilişkili olanlar Türkiye'de çağdaş bir eğitim sistemi kurulmasını ve geliştirilmesini arzularlar. Eğitim yönetimi ve denetimini alınan kararlar nelerdir, ne kadarı uygulamaya geçilmiştir.

“Türk eğitim tarihinde fikir, düşünce, başarılı ya da başarısız, parlak ya da tutarsız tecrübe birikimi çok önemlidir. Ancak, bu zengin birikimden yeterince yararlanılmamaktadır. Eğitim politikasına yön verenlerin, öğretmenlerin, aydınların bu tecrübe birikimlerinden asıl bugün yararlanması gerekmez mi? Şu halde, eğitim tarihimize ilişkin gözlemlerden biri de, geçmişten ders alınıp yararlanılmadığı gerçeğidir. Oysa eğitimimizin gelişmesi ve kendisinden bekleneni verebilmesi, esas olarak, bu tarihin ve tecrübelerin iyi bilinmesine, onlardan ders alınıp ciddiyetle uygulamaya konulmasına bağlıdır.”

Bu açıklamalardan hareketle çalışma genel olarak beş bölüme ayrılmıştır. Giriş bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi vurgulanmıştır. İkinci bölümde

betimsel literatür tarama tekniği kullanılarak konuyla ilgili teorik bilgiler aktarılmıştır. Üçüncü bölümde yöntem, dördüncü bölümde bulgular ve beşinci bölümde de sonuç ve tartışma olarak ayrılmıştır.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ETİK BEYANNAMESİ.....	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.PROBLEM DURUMU	1
1.2.PROBLEM CÜMLESİ.....	5
1.3.ALT PROBLEMLER	5
1.4.ARAŞTIRMANIN AMACI	6
1.5.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1.6.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	7
1.7. TANIMLAR	7

İKİNCİ BÖLÜM:

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. EĞİTİM YÖNETİCİLİĞİ SEÇİLME ŞARTLARI.....	8
2.2. EĞİTİM MÜFETTİŞLERİNİN SEÇİMİ VE YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK UYGULAMALAR	12
2.3. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASININ TARİHİ GELİŞİMİ	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	18
---------------------------------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. ARAŞTIRMANIN BİRİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	19
4.2. ARAŞTIRMANIN İKİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	24
4.3. ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	25
4.4. ARAŞTIRMANIN DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	35
4.5. ARAŞTIRMANIN BEŞİNCİ ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	37
4.6. ARAŞTIRMANIN ALTINCI ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	39

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR.....	40
5.2. ÖNERİLER.....	41
KAYNAKÇA.....	43
ÖZGEÇMİŞ.....	46

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ve araştırmanın sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Bilindiği gibi, “Şura” kavramının, tarihsel anlamda hem dini, hem toplumsal, hem de kültürel temelleri bulunmaktadır. Bu bağlamda, halihazırda kırılmış olan bir geleneği hala içinde barındırmaktadır. Bu gelenekte, “Yapılan işlerde konuşmak anlamında istişare etmek değil, kararları şura ile almak ilkesi” merkezi bir değer taşımaktadır. Bu çerçevede, Osmanlı Devleti’nde Danıştay anlamında Şura-yı Devlet kurumunun önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Günümüz şuralarına bakıldığında, yapılan şuraların bazıları danışma niteliğinde olup, bazıları ise doğrudan uygulamaya hizmet etmektedir. Kent Şurası, Yüksek Askeri Şura, Yüksek Sağlık Şurası, Milli Eğitim Şurası gibi yapılar, kararları büyük ölçüde uygulanan ve uygulanmayan şuralara örnek gösterilebilir (Türk Eğitim Derneği, 2014).

Millî Eğitim Şûrası, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim ve öğretimle ilgili konularını incelemek ve öneri niteliğinde kararlar almakla görevli en yüksek danışma kurulumudur. Talim ve Terbiye Kurulu'nca hazırlanan tüzük, yönetmelik, program ve ilkeleri inceleyerek kararlar alır. Bu kararlar Milli Eğitim Bakanının onayıyla kesinlik kazanır.

Şûra Genel Sekreterliğince gündem konularıyla ilgili olarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygun görülecek merkezlerde, illerde, bölgelerde ve/veya yurtdışı merkezlerinde Şûra hazırlık çalışmaları yapılarak Hazırlık Raporları düzenlenir. Gerekliğinde diğer Bakanlık, üniversite, şahıslar ile kurum ve kuruluşların da görüşleri alınarak hazırlık çalışmalarının boyutları genişletilebilir. Şûra gündemiyle ilgili Özel İhtisas Komisyonu Raporları toplantıdan en az 10 gün önce üyelere elektronik ortamda gönderilir (Milli Eğitim Şurası Yönetmeliği, 2014).

Milli Eğitim Şurası kanunlarında belirtilen konum gereğince bir danışma ve bir planlama kurumu özelliğini taşımaktadır. Komisyonda hazırlanan raporlar ve öneriler genel kurulda onaylanır veya değiştirilir. Onaylanan kararlar Milli Eğitim Şura kararı olarak Milli Eğitim Bakanlığına tavsiye niteliğinde iletilir. Milli Eğitim Bakanlığı alınan kararları uygular ya da hükümete öneri olarak sunar. Bu açıdan Milli Eğitim Şurasında alınan kararların uygulamaları bakanlığın gayreti ve hükümetlerin konuya yaklaşımı

oranında gerçekleşmektedir. Türk Milli Eğitim sistemine ait birçok kararların alındığı bu toplantılarda daha çok eğitim öğretim konuları tartışılmış ve eğitim ile ilgili temel ilkeler üzerinde durulmuştur (Kılıç ve Güven, 2016).

Milli Eğitim Bakanın tabii üyesi ve başkanı olduğu Milli Eğitim Şurasının teşkili, çalışması, işleyişiyle ilgili iş ve işlemler Milli Eğitim Şurası Yönetmeliğine göre düzenlenir. Şura üyeleri;

(1) Tabii üyeler; Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı ve üyeleri, Bakanlıktan; Bakan Yardımcısı, Müsteşar ve Bakanlık merkez teşkilatı birim amirleri.

(2) Davetli üyeler; Bakanlık, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ile yurtiçi ve yurtdışından meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, basın ve yayın kuruluşları, öğrenci ve veli temsilcileri ile eğitim alanında Şûra konusuyla ilgili çalışmalarında tanınmış uzmanlar arasından Genel Sekreterlikçe belirlenerek Bakan onayına sunulur (Şura Yönetmeliği, md 7).

Tabii üyeler, seçikle gelen üyeler, davetli üyeler ve müşahitlerden oluşan Şura çalışmalarında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır (Şura Yönetmeliği, md 15).

a) Genel Kurul; ilk oturumunda Başkanlık Divanında görev yapacak, biri Bakanlık mensubu üyeler arasından olmak üzere, iki başkan vekili ve dört raportör seçer.

b) Gündem konularının her biri için üyelerin ilgi ve tercihleri doğrultusunda çalışma grupları oluşturulur.

c) Üye dağılımında denge sağlanması da dikkate alınarak ilgilileri bilgilendirmek kaydıyla çalışma grupları arasında Genel Sekreterlikçe üye değişikliği yapılabilir. Bu değişiklik, grup çalışmaları başlamadan önce sonuçlandırılır.

ç) Hazırlanan raporlar çalışma grubu başkanlarınca veya seçilen bir sözcü tarafından Şûra Genel Kuruluna sunulur. Şûra Genel Kurulu bu raporları inceler, görüşür ve karara bağlar.

d) Şûra gündeminde olmayan ve raporlarda belirtilmeyen konular Genel Kurulda görüşülmez.

Milli Eğitim Şuralarında gündemler çalışma grupları çalışmalarını aşağıdaki esaslara göre yapar:

a) Her çalışma grubu, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından açık oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı ve üç raportör seçer. Şûra gündemi doğrultusunda bir çalışma planı hazırlar.

b) Çalışma grupları çalışmalarını gerekirse alt gruplar da kurarak hazırlanan plan dâhilinde yürütür.

c) Çalışma gruplarında kararlar oy çokluğu ile alınır ve alınan kararlar birer tutanağa bağlanır.

ç) Her çalışma grubu, kendi konusu ile ilgili çalışmalar yapar ve raporunu hazırlar. Bu raporlar; çalışma grubu başkanı, başkan yardımcısı ve raportörler tarafından imzalanır.

d) Çalışma grubu başkanları, raporlarını zamanında Şûra Genel Sekreterliğine teslim eder.

e) Divan Başkanlığının sunumuyla Genel Kurulda görüşülen çalışma grubu raporları, alınan kararlar doğrultusunda varsa ilave veya çıkarmayı gerektiren düzenlemelerin yapılabilmesi için çalışma grubu başkanlarına verilir.

(2) Çalışma grubu başkanları ve raportörleri tarafından yeniden düzenlenen raporlar, imzalanarak toplantı tutanaklarıyla birlikte Genel Sekreterliğe teslim edilir (Şura Yönetmeliği, md16).

Milli Eğitim Şûra kararları, toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile alınır. Oylamalar açık tasnif usulüyle yapılır. Oyların eşit olması hâlinde Başkanın katıldığı görüş kabul edilir. Şuranın kararları tavsiye niteliğinde olup, Genel Sekreterlik kararları ilgili birimlere gönderir.

Eğitim yönetimi bilim alanı, genel yönetim biliminin ilke, kavram ve kuramlarının eğitime ve örgütlerine uygulanmasından doğmuştur. Eğitim yönetimi ve onun daha sınırlı bir alana uygulanması olan okul yönetiminin temel amacı ilgili oldukları eğitim örgütlerini, eğitim politikaları ve örgüt amaçları doğrultusunda verimli kılmak, yaşatmak ya da etkili bir biçimde işler tutmaktır. Eğitim yönetimi, yönetim biliminin kuramsal temellerinin

eğitime uygulanmasıdır. Eğitim sisteminin amacını gerçekleştirebilmek için, eğitim örgütlerinde yer alan insan gücü, sermaye, zaman, malzeme ve yer unsurlarının daha verimli, daha ekonomik ve daha iyi bir biçimde kullanılabilmesi anlamına gelir. Eğitim yönetimi eğitim alanına ilişkin politika, karar ve amaçların gerçekleştirilmesiyle ilgilenir. Eğitim yöneticileri bunu yaparken, eğitim örgütlerindeki insan ve madde kaynaklarını koordine etmek, karar vermek, grup çalışmalarını yönlendirmek için sözü edilen genel yönetimin kuram, ilke, teknik ve yöntemlerinden yararlanırlar. Bundan dolayı, eğitim yönetimi, genel yönetimin eğitim alanına uygulanması olarak algılanmaktadır (gokhanbas51.blogcu.com/egitim-yonetimi-ve-egitim-yoneticiligi/4996904).

Eğitim örgütlerinin diğer örgütlerden özellikle işletmelerden ayrılan en önemli yönü, amacının insan yetiştirme olmasıdır. Bir başka söyleyişle eğitim örgütlerinin ürünü insan davranışıdır. O nedenle eğitim örgütleri “insan” ögesi yönünün çok güçlü olduğu örgütlerdir. Eğitim yönetimi, insan ve madde kaynaklarını eşgdmleyerek, kurumunda en yüksek verimi elde etmeye çalışır. Yönetim, insanları bir araya getirerek aynı amaç doğrultusunda çalışmaya yönlendirir. Yönetim, rgt (kurum) için belirlenmiş politikaları gerçekleştirmek için çalışır. Bütün yönetim tanımlarındaki ortak noktalar şunlardır:

- 1- Amaç: Bir kurum, toplumsal ihtiyaçları karşılamak için kurulur. Bir toplum, mal, hizmet ve düşünce üretmek için kurum kurar. Eğitim bir kurumdur, hizmet üretir.
- 2- İnsan Gücü: Her sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de insan vardır. Yönetim problemi bu kurumlarda çalışan insanları işe yöneltebilmektedir, onları iyi seçmektir, bunların doyumunu sağlamaktır. Bir yönetici insan gücünü işe yöneltebilmek, onları seçebilmek, onların seçtikleri işten doyum sağlamaları için iyi bir hava oluşturmalıdır.
- 3- Güç Birliği: Artık giderek konular uzmanlık dalları haline gelmekte, giderek uzmanlaşmaktadır. Böyle olunca giderek iş yerlerinde çok değişik gruplar ortaya çıkmaktadır. Bu uzmanlık alanlarının her bir işi dilediği gibi davranırsa, kurum amaçlarını gerçekleştirmekte zorlanır. O zaman yöneticinin görevi, amaç için güç birliği içinde çalışmaya yönlendirmektir. Yani insanları eşgüdümlemesi, daha doğrusu insanları aynı amaca yönlendirmesi gerekir. Eğitimdeki g birliğini okulda yöneticileri, işbirliği içinde oldukları insanları, kurumları ve tüzel kişilikleri bir araya getirip onların gücünden yararlanmalı, çevresiyle

iletişimi iyi olmalı, okul örgütünün devamlılığını korumalı, okulu çevresine yararlı kılmalı ve yeniliklere açık olmalıdır (<http://www.main-board.com/111357/egitim-yonetimi>).

Eğitim toplumun bütün öğelerini içine alan bir kurumdur. Yani geleneksel anlam da ekonomi, sosyal, politik ve kültürel amaçları ve değerleri içinde barındıran ve amaçları en mükemmel şekilde gerçekleştirmeyi hedefleyen bir kurumdur. Eğitimde denetim, okullarda verilen eğitsel faaliyetlerin teftiş ve müfettişler tarafından belli aralıklarla kontrol edilmesidir. Böylece hem eğitimcilerin işini ne oranda doğru yaptığı, hem de öğrencilerin eğitim sürecine uyumu denetlenmektedir. Eğitim denetimi, öğretmenlerin mesleki gelişiminin teşvik edilmesi, eğitimin amaçlarının yeniden belirlenmesi ve düzenlenmesi, öğretim araç ve yöntemlerinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi ve eğitimin değerlendirilmesinin geliştirilmesi gibi eylemleri içerir (Gökçe, S.74-75). Denetlemeyle hedeflenen bazı önemli noktalar; eksik kalan kısımların tespit edilerek giderilmesi, eğitimcilerin okul kurallarına uyup uymadıkları ve belirlenen müfredata uyulup uyulmadığını kontrol etmektir. Bu sayede okulun imkânları ve öğrencilerin bilgi düzeyleri de görülmüş olacaktır (Ürey ve Yılmaz, 2015:146).

Okullarda verilen eğitimin denetlenmesi kurumun örgütsel amaçlarını yerine getirmesi için yapılması gerekenler belli plan ve hedeflere ulaşılması toplumsal refah düzeyinin de artmasına imkan sağlar. İyi bir örgüt yapısı oluşturmak için şu ilkelere uyulmalıdır; amaç birliği, yeterlilik (ekonomi), iş bölümü ve uzmanlaşma, görevin tanımlanması, hiyerarşi, yetki ve sorumluluğun eşitliği ya da denkliği, komuta birliği, yönetim birliği, birimleşme, merkezileşme derecesi, esneklik, denge, yönetim alanı (Ürey ve Yılmaz, 2015:147).

1.2.Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Milli Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında alınan kararlar nelerdir” şeklinde oluşturulmuştur.

1.3.Alt Problemler

1. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar nelerdir?

2. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar nelerdir?
3. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar uygulamaya yansıtılmış mıdır?
4. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar uygulamaya yansıtılmış mıdır?
5. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar birbiri ile uyumlu mudur?
6. 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar birbiri ile uyumlu mudur?

1.4.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, 2008- 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında alınan kararları, kararlarının birbiri ile uyumluluğunu ve kararların uygulamalarını ortaya koymaktır.

Millî Eğitim Şûraları Türkiye'nin eğitim sorunlarını çözebilecek, Türk eğitim sistemini geliştirecek ve iyileştirecek kararlar almıştır. Ancak, uygulamaya aktarma konusunda gerekli adımlar atılmadığı/atılmadığı için, eğitim sorunları çözülememiştir. Milli eğitim şûralarında alınan kararların büyük bir bölümü uygulamaya geçmemiştir. Bundan yola çıkarak 2008- 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında alınan kararları, kararlarının birbiri ile uyumluluğunu ve kararların uygulamalarını ortaya koymaktır. Milli Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim Şûralarında ne kadarını gerçekleştirdiği, alınan kararlar ile ilgili yaptığı uygulamalarda uyumluluk veya zıtlık olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Millî Eğitim Şûraları da Türkiye'nin eğitim sorunlarını çözebilecek, Türk eğitim sistemini geliştirecek ve iyileştirecek kararlar almıştır. Ancak, uygulamaya aktarma konusunda gerekli adımlar atılmadığı/atılmadığı için, eğitim sorunları çözülememiştir. "Eğitim tarihimizde hemen her zaman kağıt üzerinde parlak ilkeler, amaçlar, programlar, yasal metinler hazırlandığı, şekle ve gösterişe önem verildiği, fakat uygulamada aynı çaba, ciddiyet ve istikrar gösterilmediği dikkate çarpıyor." (Deniz, 2001: 8).

1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, 2008 - 2018 yılları arasında yapılan Milli Eğitim Şuralarında Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında alınan kararlar ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Eğitim Yöneticisi: Okul kurum yöneticiliğinden ilçe, il ve Bakanlık yönetim kademelerinin; okul yöneticiliği denildiğinde ise okul müdürü ve müdür yardımcılarının anlaşılması gerektiği kararlaştırılmıştır (19. Milli Eğitim Şurası, 2014). Bu araştırmada okul yöneticisi ile okul müdürlüğü aynı anlamda kullanılmıştır.

Denetim: Eğitim ve öğretim çalışmalarının yürürlükteki yasa, tüzük, yönetmelik ve genelgelere göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, yoklanması ve soruşturulması işidir. (Türk Dil Kurumu)

Denetmen: Bir kuruluştaki işlerin kanun ve tüzüklere uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini denetleyen kimse, müfettiş (Türk Dil Kurumu).

Yarışma Sınavı: Bakanlığa bağlı okul ve kurumlarda öğretmenlik yapanlar ile Kamu Personel Seçme Sınavı sonuçlarına dayalı olarak Bakanlık maarif müfettiş yardımcısı kadrolarına atanacaklar için yapılacak yazılı ve sözlü sınavı ifade eder (Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

Yeterlik sınavı: Bakanlık maarif müfettişi kadrolarına atanacaklar için yapılacak yazılı ve sözlü sınavı ifade eder (Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde eğitim yöneticiliği seçilme şartları, eğitim müfettişlerinin seçimi ve yetiştirilmesine yönelik uygulamalar ve Milli Eğitim Şuralarının tarihsel gelişimine yer verilmiştir.

2.1. Eğitim Yöneticiliği Seçilme Şartları

Türkiye’de eğitim sisteminde eğitim yöneticisi ve denetçisi yetiştirme çabaları cumhuriyet dönemine kadar dayanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıyla birlikte eğitim öğretim faaliyetleri gösteren okullar 3 Mart 1924 tarih ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu ile tek çatı altında birleştirilmiştir. 1926 yılında yayımlanan 789 Sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun “Eğitim hizmetinde aslanan öğretmenlikler.” maddesiyle, öğretmen adayları arasından yönetim görevlerinin yürütülebileceğine işaret etmektedir(md.12). 1928 yılında Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlı olarak Pedagoji Bölümü açılmıştır.

1953 yılında 7163 sayılı Kanunla Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)’nin kurulmasıyla Türkiye’de kamu yönetiminin ve onun bir alt alanı olarak eğitim yönetiminin ayrı bir alan olarak ele alındığını göstermektedir. Bu kurum bünyesinde, 1962’de Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) raporunda eğitim yöneticiliğinin özel bir uzmanlık işi olması gerektiği, bu alanda yöneticiler yetiştirmek üzere üniversitelerde bölümler açılması önerilmiştir. Daha sonra da bu doğrultuda bazı üniversitelerde programlar açılmıştır. 1965’te Ankara Üniversitesine bağlı olarak Eğitim Bilimleri Fakültesi kurulmuş ve fakülte bünyesinde eğitim bilimleri ile ilgili çeşitli uzmanlık programları açılmıştır. Bunlardan biri de “eğitim yönetimi, teftişi planlaması ve planlanması lisans programı”dır. Daha sonra bunu diğer üniversitelerin içinde açılan programlar izlemiştir. 1979-1980 öğretim yılından itibaren “eğitim yönetimi uzmanlık programları” açılmıştır. 1990’lı yılların sonuna doğru eğitim fakültelerinde gerçekleştirilen yeniden yapılanma çalışmaları sonucunda eğitim bilimleri bölümü içinde yer alan “psikolojik danışma ve rehberlik anabilim dalı” dışında eğitim bilimleri uzmanlık programlarının hepsi Yüksek Öğretim Kurulu tarafından kapatılmıştır. Halen eğitim bilimleri ile ilgili programlar, lisansüstü düzeyde açılmaktadır (<http://eytepe.com/2017/05/16/ogretmen-adaylarinin-yonetim-ve-okul-muduru-kavramlarina-iliskin-metaforik-algilari>).

1965-1966 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretime başlamış, 1982 yılında adı Eğitim Bilimleri Fakültesi olmuştur. Bu fakültede Eğitim Yönetimi, Teftişi, Ekonomisi ve Planlaması Anabilim Dalı'nda Eğitim Yönetimi ve Teftişi Bilim Dalı, Eğitim Ekonomisi ve Planlaması Bilim Dalı kurulmuştur. Bunları sırasıyla Gazi Eğitim Fakültesi, H.Ü Eğitim Fakültesi, İ.Ü Eğitim Fakültesi, 9 Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi izlemiştir. Bu fakülteler Türk Eğitim sisteminin ihtiyacı olan yönetici, denetici ve uzman ihtiyacını karşılamıştır. Ancak YÖK'ün 06.11.1997 gün ve B.30.0.000.0.01/53422449 sayılı yazısı ile eğitim fakültelerinin ilgili bölümleri kapatılmış, sadece yüksek lisans ve doktora eğitimi veren kurumlar olarak varlığını sürdürmektedirler 1980 öğretim yılından itibaren de eğitim yönetimi uzmanlık programları açılmıştır. Üniversitelerde okul yöneticiliği ile ilgili ilk açılan fakülte, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesidir. Ankara Üniversitesi Senatosu, 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun ikinci maddesine dayanarak, 31.03.1964 gün ve 463/2718 sayılı karar ile Eğitim Fakültesi'ni kurmuş, bu karar Millî Eğitim Bakanınca da onaylanmıştır. 20.07.1982 tarihinde 41 sayılı kanun hükmünde kararname ve bunu değiştirerek kabul eden 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı yasa ile hukuki varlık kazanan eğitim fakülteleri Türk Eğitim sistemi içinde yeni bir öğretmen yetiştirme yaklaşımı olup, 15 yıllık süre içinde çok değişik eleştiriler almışlardır (Türkmenoğlu ve Bülbül, 2015:528).

“Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirme”sine ilişkin 1998 yılında yürürlüğe giren yönetmelikte okul yöneticilerinin seçiminde, sınav uygulanması ve yöneticiliğe atanmadan önce yöneticilik eğitimi almalarının yasal dayanağı oluşturulmuştur. Bu yönetmelik, genel koşulları taşıyarak seçme sınavında başarılı olanlara 120 saatlik bir yönetici yetiştirme programına katılmalarını zorunlu kılmıştı ancak daha sonra bu yönetmelik yeniden uygulamadan kaldırılmıştır. Bundan sonraki aşamada müdür olarak atanacaklarda, yöneticilik seçme sınavı kaldırılmış ve yöneticilerin atanmasının Bakanlık tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Bu durumda atanacaklarda mesleki kıdem ön plana çıkmıştır.

Milli Eğitim Şuralarında da eğitim ve okul yöneticileri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. 1946'da toplanan 3. Milli Eğitim Şurasında “Öğretmen Üniversitesi” kurulmasının önerildiğini; 1949'da toplanan 4. Milli Eğitim Şurasında ortaokul ve lise öğretmenliğinin kariyer haline getirilmesinin istendiğini; 1950'li yılların sonları ile 1960'lı yılların başlarında yapılan Milli Eğitim Komisyonu, Milli Eğitim Planlama Kurulu ve 7.

Milli Eğitim Şurası çalışmalarında, Yüksek Öğretmen Okullarının Eğitim Fakültesi; Eğitim Enstitülerinin de Eğitim Akademileri adlarıyla akademik bir yapı ve işleyişe kavuşturulmak istendiği görülmektedir. İlk defa en kapsamlı olarak 1993 yılında gerçekleştirilen 14. Milli Eğitim Şurasında ele alınmış ve bu konuda bazı kararlar alınmıştır. Daha sonra bu konuda bir yönetmelik de hazırlanmış, ancak zaman içinde söz konusu yönetmelik defalarca değişmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'na yakın geçmişe kadar eğitim ve okul yöneticisi yetiştirme konusunda ciddi bir girişim olmamıştır. Eğitim ve okul yöneticileri, başarılı öğretmenler arasından seçilerek atanmıştır. Eğitim ve okul yöneticiliğine atamalarla istikrarlı nesnel ölçütler geliştirilememiştir (http://hayat-hikayeleri.com/haber_oku.asp?haber=260).

Okul yöneticisi, Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği eğitim politikaları ve kurumunun amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için eğitim ve diğer personeli örgütleyen, yönlendiren, koordine eden ve denetleyen kişidir. Öğretmenlerin yöneticiliğe karşı kişisel eğilimlerinin kısmen olumlu olmasından yola çıkılarak, yetenekli adayların desteklenmesi ve uygun biçimde yetiştirilmesi yolları aranmalıdır. Okul yöneticiliği alanlarında 7, 10, 14. ve 18. Milli Eğitim şuralarında bu konuya ilişkin kararları ve Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine ilişkin yönetmeliği ile çalışmalar yapılmıştır.

Ülkemizde okul müdür ve müdür yardımcılarının seçilmesi ve atanması, Resmi Gazete'de yayımlanan "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurum Yöneticileri Atama Yönetmeliği"ne göre belirlenen genel ve özel şartlara göre atanmaktadır. Son yayımlanan 21.06.2018 tarih ve 30455 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurum Yöneticileri Atama Yönetmeliği"ne göre yönetici olarak görevlendirileceklerde aranacak genel şartlar aşağıdaki şartlardan en az birini taşımaları gerekir:

- a) Yükseköğretim mezunu olmak.
- b) Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapıyor olmak.
- c) Görevlendirileceği eğitim kurumu ile aynı türdeki eğitim kurumlarından birine öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olmak ve görevlendirileceği eğitim kurumu ile aynı türdeki eğitim kurumlarından birinde aylık karşılığında okutabileceği ders bulunmak.
- ç) Yazılı sınav başvurusunun son günü itibarıyla, son dört yıl içinde adlî veya idarî soruşturma sonucu yöneticilik görevi üzerinden alınmamış olmak.

d) Zorunlu çalışma gerektiren yerler dışındaki eğitim kurumu yöneticiliklerine görevlendirilecekler bakımından, ilgili mevzuatına göre zorunlu çalışma yükümlülüğünü tamamlamış, erteletmiş ya da bu yükümlülükten muaf tutulmuş olmak (md. 5).

Müdür olarak görevlendirileceklerde aranacak özel şartlar biri de kurucu müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı ve müdür yetkili öğretmen olarak ayrı ayrı veya toplam en az bir yıl görev yapmış olmak bulunmaktadır (md. 6). Müdür yardımcısı olarak görevlendirileceklerde aranacak özel şartlar biri de adaylık dâhil en az iki yıl öğretmen olarak görev yapmış olmak bulunmaktadır (md. 7).

Eğitim kurumları yöneticiliği başvuru şartları taşıyan öğretmen veya yöneticiler yazılı ve sözlü sınavlardan sorumlu olunan konular ve ağırlıkları 2018 tarih ve 30455 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurum Yöneticileri Atama Yönetmeliği'ne göre aşağıda belirtilmiştir.

Yazılı sınavda adaylar;

- a) Okul yönetimi ve halkla ilişkiler: %10.
- b) Türkçe ve dil bilgisi: %10.
- c) Genel kültür: %10.
- ç) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi: %10.
- d) Resmî yazışma kuralları ve protokol kuralları: %5.
- e) Değerler eğitimi: %5.
- f) Eğitim ve öğretimde etik: %5.
- g) Yaşam becerileri ve sosyal etkinlik: %5.

ğ) Mevzuat (T.C. Anayasası, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname): %40 (md.16).

Sözlü sınavda adaylar;

- a) Yazılı sınav konuları (mevzuat ve genel kültür): %20,
- b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü: %20,

c) Temsil kabiliyeti, liyakati, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu: %20,

ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı: %20,

d) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı: %20, (md.20)

(Resmî Gazete , 21 Haziran 2018 Perşembe, Sayı : 30455, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına Yönetici Görevlendirme Yönetmeliği)

Yazılı ve sözlü sınavda başarılı olan yönetici puanları yazılı sınav puanının %60'ı ile sözlü sınav puanının %40'ı dikkate alınarak belirlenir. Müdür veya müdür yardımcısı olarak ilk defa görevlendirilmek isteyen adaylardan görevlendirilmeye hak kazanan adaylar, puan üstünlüğüne göre tercihleri de dikkate alınarak İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile müdür olarak görevlendirilir.

Müdür ve müdür yardımcısı olarak yeniden görevlendirilmek isteyen yönetici adaylarından buldukları eğitim kurumunda aynı unvanda 4 yıllık görev süresini dolduran müdür/ müdür yardımcılarının aynı ya da farklı eğitim kurumlarına, buldukları eğitim kurumunda aynı unvanda 8 yıllık görev süresini dolduran müdür/ müdür yardımcılarının ise farklı eğitim kurumlarına müdür olarak yeniden görevlendirilmelerinde adaylardan; puanlar üzerinden puan üstünlüğüne göre tercihleri de dikkate alınarak İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile müdür olarak görevlendirilir.

Müdür veya müdür yardımcısı olarak görevlendirilen yöneticiler 4 yıllığına görevlendirilir. Aynı unvanla aynı eğitim kurumunda 8 yıldan fazla süreyle yönetici olarak görev yapamazlar.

2.2. Eğitim Müfettişlerinin Seçimi ve Yetiştirilmesine Yönelik Uygulamalar

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra açılan Gazi Terbiye Enstitüsünde (Gazi Eğitim Enstitüsü) açılan Pedagoji Bölümünde eğitim yöneticisi ve müfettiş yetirme atanmasına ilişkin yönetmeliğin hazırlanması ancak 1990'lı yıllarda gerçekleşmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan okullarda eğitim öğretim faaliyetlerini denetlemeden sorumlu olan maarif müfettişleri, Millî Eğitim Bakanlığı adına, inceleme ve soruşturma gibi diğer görevleri de yerine getirmektedirler. Kurumsal denetim sürecinde rehberlik ve denetim görevini yerine getiren müfettişlerin, incelemeci veya soruşturmacı olarak da aynı kurumlarda görev yapmaları, müfettiş rolleri arasında çatışmaya neden olmakta ve bunun sonucunda denetim sürecinin odak noktasını oluşturması gereken öğretimi geliştirme ve rehberlik faaliyetleri aksamaktadır (Bozak, 2017). Eğitim denetimine ilişkin çalışmaların 14. 15. 17. ve 18. Eğitim Şuralarında gündeme alınarak

denetimin yeniden yapılandırılmasına yönelik tavsiye kararları alındığı görülmektedir (MEB Şurular, 2017).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2010 yılından itibaren denetim sistemi ve müfettiş mesleğine ilişkin olarak 5984 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun; 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname; 6528 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile üç kez yasal düzenleme yapılarak, denetim elemanlarının isimleri, görev alanları ve yetkilerine yönelik yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, 4.6.2010 tarih ve 5984 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun İle Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun kapsamında md. 4 (b) bendinde “ilköğretim müfettişliği” unvanı “eğitim müfettişliği” olarak değiştirilmiştir (Resmi Gazete, 2010). 2011 tarih ve 652 sayılı yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında “bakanlık müfettişi” ve “eğitim müfettişi” unvanları yerine, “bakanlık denetçisi” ve “il eğitim denetmeni” kavramlarının getirildiği, illerde görev yapan denetim elemanlarının yetkilerinin artırılarak, lise ve dengi okulların denetiminin de il eğitim denetmenlerine verilmiştir (Resmi Gazete, 2011). Son olarak, 2014 yılında yapılan 6528 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Bakanlık merkez teşkilatında ve illerde görev yapan denetim elemanları tek çatı altında 'maarif müfettişi' unvanı adı altında birleştirilmiş ve merkez teşkilatındaki denetim birimi kaldırılmıştır. Yapılan bu düzenleme ile Bakanlık merkez ve taşra teşkilatlarında farklı statülerde görev yapan denetim elemanlarının yetki ve statüleri eşitlenirken, maaş ve özlük haklarındaki farklılıklar giderilmemiştir (Bozak, 2017).

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurum, kuruluş ve kişilerle ilgili oldukça geniş bir görev alanına sahip olan eğitim denetmenlerinin (müfettişlerinin) seçimiyle ilgili yürürlükte olan uygulama yarışma ve yeterlik sınavıdır (s. 193). Yarışma sınavları yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Bu sınavlara katılım şartları da şunlardır:

a. 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak.

b. Yarışma sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak.

c. Adaylık ve sözleşmeli öğretmenlik süresi dâhil olmak üzere öğretmenlikte sekiz yıl ve daha fazla hizmeti bulunmak koşulu ile hâlen Bakanlık kadrolarında görev yapıyor olmak veya en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat ve işletme fakülteleri veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

ç. Yarışma sınavına birden fazla katılmamış olmak.

d. Bakanlığa bağlı okul ve kurumlarda öğretmenlik yapanlar dışında; 18/3/2002 tarihli ve 2002/3975 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik hükümlerine göre, son başvuru tarihi itibarıyla geçerlilik süresi dolmamış KPSS'den, giriş sınav duyurusunda ilan edilen KPSS puan türlerinden belirlenen taban puanı veya üzerinde puan almış olmak.

e. Müfettiş yardımcılığı sırasında Kuruldan çıkarılanlar ile yeterlilik sınavında başarısız olanlar sınava katılamazlar.

f. Yukarıda belirtilen şartları taşımadıkları daha sonradan anlaşılan adayların atamaları yapılmaz. Atamaları yapılmış ise iptal edilir (Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017, md.13).

Müfettiş yardımcılarının yetiştirilme programı, hizmet içi eğitim ve görev başında yetiştirme eğitiminden oluşmakta ve üç yıl sürmektedir. Müfettiş yardımcılarının yetiştirilmesinde; müfettişliğin gerektirdiği tutum, davranış ve temsil kabiliyeti gibi nitelikleri geliştirmek, görev ve yetki alanına giren mevzuatı ve uygulamaları öğretmek, denetim, rehberlik, inceleme, soruşturma ve ön inceleme konularında mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, bilimsel çalışma ve araştırma alışkanlığı kazandırmak amaçlanır. Bu amaçla müfettiş yardımcılara mevzuat ve uygulamalar ile denetim, rehberlik, araştırma, inceleme, soruşturma ve ön inceleme yöntemlerini öğrenmelerini sağlamak amacıyla hizmet içi eğitim programları düzenlenir (Yönetmelik, md.22).

Müfettiş yardımcısının, bir müfettişle birlikte en az bir yıl çalışması esastır. Müfettiş yardımcılarının yeterliliklerine ilişkin değerlendirme raporu, altıncı ayın ve birlikte çalışma süresinin sonunda, ilgili müfettiş tarafından düzenlenerek Başkanlığa sunulur. Müfettiş yardımcılarının yetiştirme döneminin tamamlandığı tarihten itibaren en geç altı ay içinde yeterlilik sınavı yapılır. Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamadan oluşur. Yazılı sınavdan 70 ve daha fazla puan alan kişiler sözlü sınava çağırılır (Yönetmelik, md. 22,26). Sözlü sınavda da 70 ve daha fazla puan alanlar yeterlik sınavında başarılı sayılır. Yeterlik sınavında başarı sırası her iki sınavın aritmetik ortalaması alınarak

belirlenir. Eşitlik hâlinde sırasıyla yazılı sınavdaki başarı sırası, sözlü sınavındaki başarı sırası ve KPSS'deki başarı sırası esas alınır (Yönetmelik, md.27). Yeterlik sınavında başarılı olan müfettiş yardımcılarının müfettişliğe atamaları gerçekleştirilir.

2.3.Millî Eğitim Şûralarının Tarihsel Gelişimi

Millî Eğitim Şûrası oluşturulmasına yönelik çabaların başlangıcı 1920'lere değin uzanır. İlk kez, 16 Temmuz 1921'de yeni bir devletin, Türkiye'nin, eğitimine bir perspektif oluşturması amacıyla Mustafa Kemal'in başkanlığında Ankara'da "Maarif Kongresi" düzenlendi. Maarif Kongresi ve bundan hemen sonra düzenlenmiş olan Heyet-i İlmiye çalışmaları için, şûraların ön çalışması da denilebilir. 1923, 1924 ve 1925 yıllarında toplanan Heyet-i İlmiye çalışmaları ile devam etmiştir. Millî Eğitimle ilgili öngörülerde bulunmak, amaç ve yöntemler belirlemek üzere düzenlenmiştir. Millî Eğitim Şûraları, Haziran 1933'te 2287 sayılı yasayla oluşturulan Eğitim Şûrası için bir başlangıç oluşturularak hukuki statüsüne kavuşmuş ve kanunun ilk şeklinde Şûranın her 3 yılda bir toplanmasına karar verilmiştir. Kurulmakta olan yeni devletin eğitim alanındaki ilk kurumsal çabası ise; ilk defa 25 Mart 1921'de toplanan "Telif ve Tercüme Heyeti" idi. TBMM'nin açılışından yaklaşık bir yıl sonra toplanan Maarif Kongresi, Millî Eğitim Şûraları ve Türkiye eğitimi için olduğu kadar, yeni devletin kurumsallaşması açısından da anlamlıdır. Bu kongrede İlköğretim ve ortaöğretimdeki okul ve öğrencilerle ilgili sayısal veriler, öğretim programları, eğitim sisteminin ihtiyaçları, üretimin artırılması için eğitimin katkısı gibi konular üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda; dört yıl olan ilkokulların öğretim sürelerinin beş yıla çıkarılması, köylü ile şehirlilerin ihtiyaçlarının farklı olduğu gerekçe gösterilerek ilkokul programlarının da buna göre farklılıklar içermesi gerektiği ortaya konmuştur. Talim Terbiye Dairesi'nin kuruluşu ile birlikte 1926'da talimatnamesi yapılan Maarif Şûrası, o zaman kanunlaştırılmamış, 789 numaralı teşkilat kanununa sadece Talim ve Terbiye Dairesi'nin eklenmesiyle yetinilmiş ve ancak 1933'teki ilk merkez teşkilatı kanununa (2287 sayılı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun) Meclis Eğitim Komisyonu'nun önerisiyle bu talimatname aynen kanun maddeleri haline getirilmiştir. Millî Eğitim Şûrası'nın ilk kanuni örgütlenmesi kabul edilirken adına 'Kültür Danıştı' denilmiş, sonradan 'Millî Eğitim Şûrası'na çevrilmiştir (Deniz, 2001).

1933'te çıkarılan "2287 sayılı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun"la hem Talim Terbiye Dairesi yasasına kavuşmuş, hem de Millî Eğitim Şûraları'nın yasal dayanağı oluşturulmuştur. Buna göre, ulusal eğitime yön vermek, eğitim-öğretimle ilgili sorunları tespit etmek, incelemek, çözüm önerileri sunmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı'nın en

yüksek danışma organı oluşturuluyordu. Yasanın ilgili maddesi de bunu belirtiyordu. “Madde 3- Maarif Şûrası, Cumhuriyet maarifinin terbiye ve tedrisata taalluk eden işlerinde Talim ve Terbiye Dairesi’nce hazırlanacak nizamname, talimatname, program ve esaslarla, şûra azası tarafından bu mevzular etrafında yapılacak teklifleri tetkik ederek bir karara bağlar. Maarif Şûrası’nın kararları, Maarif Vekilinin tasdiğiyle katileşir (122287 Sayılı Maarif Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 1933). 10 Haziran 1946 tarih ve 4926 sayılı yasayla üyeleri belirlenen Eğitim Şurası, 21 Mayıs 1970’te 1261 sayılı yasayla yeniden düzenlendi. 1995’te çıkarılan yönetmelik ile Milli Eğitim Bakanının daveti üzerine 4 yılda bir toplanmasına karar verilmiştir.

Milli Eğitim Şuralarının günümüze kadar olan toplantıları aşağıda belirtildiği gibidir.

1. Heyeti İlmiye 15 Temmuz 1923,
2. Heyeti İlmiye 1924,
3. Heyeti İlmiye 27 Aralık 1925-Ocak 1926,
1. Milli Eğitim Şurası 17-29 Temmuz 1939,
2. Milli Eğitim Şurası 15-21 Şubat 1943,
3. Milli Eğitim Şurası 02-10 Aralık 1946,
4. Milli Eğitim Şurası 23-31 Ağustos 1949,
5. Milli Eğitim Şurası 04-14 Şubat 1953,
6. Milli Eğitim Şurası 18-23 Mart 1957,
7. Milli Eğitim Şurası 05-15 Şubat 1962,
8. Milli Eğitim Şurası 28 Eylül-3 Ekim 1970,
9. Milli Eğitim Şurası 24 Haziran-4 Temmuz 1974,
10. Milli Eğitim Şurası 23-26 Haziran 1981,
11. Milli Eğitim Şurası 08-11 Haziran 1982,
12. Milli Eğitim Şurası 18-22 Haziran 1988,
13. Milli Eğitim Şurası 15-19 Ocak 1990,

14. Milli Eğitim Şurası 27-29 Eylül 1993,
15. Milli Eğitim Şurası 13-17 Mayıs 1996,
16. Milli Eğitim Şurası 13-17 Kasım 1999,
17. Milli Eğitim Şurası 13-17 Kasım 2006,
18. Milli Eğitim Şurası 01-05 Kasım 2010,
19. Milli Eğitim Şurası 02-06 Aralık 2014.

Millî Eğitim Şûraları, 1920'li yıllardan itibaren günümüze kadar gelen deneyimi ve birikimi ile eğitim politikalarına yön vermiştir. Eğitim alanında en önemli danışma organı olarak gelenekselleşmiş ve bu geleneğini 21. yüzyıla yüz akıyla aktarmışlardır. Eğitim sorunlarının tartışılarak çözümler üretildiği, yeni ihtiyaçlarla olası gelişmeleri öngörerek yeni yapılanmalarla ilgili aldığı kararlarını, bu kararların uygulama makamı olan Milli Eğitim Bakanlığına sunmuşlardır. Ancak; şûraların eksi yönü, işte tam burada başlamaktadır. Şûraların biçim, yapı, işlev ve işleyişiyle ilgili üç temel eksisi öne çıkmaktadır: Birincisi ve en önemlisi; şûraların yaptırım gücü olmamasıdır. Binlerce eğitimci ve eğitimle ilgili kişi ve kurumların emeğiyle, katılımıyla; Türkiye eğitimini ve Türkiye'yi, çağdaş uygarlık düzeyine taşıyacak kararlar alınıyor, ancak, uygulamaya aktarma yetkisini elinde bulunduran Milli Eğitim Bakanlığı, bu kararların önemli bölümünü uygulamıyor veya uygulayamıyor. İkincisi; şûralar zaman zaman yapıldıkları dönemde görevde olan hükümeti oluşturan siyasal partinin/partilerin etkisinde kalmaktadır. Her ne kadar seçimle gelen üye olsa da, şûra üyelerinin ağırlıklı olarak bürokrat ve yöneticilerden oluşan yapısı bu sonucu doğurmaktadır. Üçüncüsü; Şûraların demokratik bir yapı ve işleyişe sahip olmamasıdır. Şûra gündemini, eğitimin birinci derecede tarafları olan öğretmen ve diğer eğitim çalışanları, öğrenciler ve veliler oluşturmamaktadır. Şûra üyeleri olarak, eğitim hizmetini üretenler ve tüketenler ağırlıkları oranında temsil edilmemekte ve 'göstermelik' olarak şûralarda yer almaktadırlar (Deniz, 2001:169).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın yöntemine ilişkin bilgi verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, literatür taraması yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle değiştirmeden betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırma konusu olan nesne, birey kendi mevcut koşulları içinde değerlendirilip betimlenir (Karasar, 2014).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar nelerdir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

01-05 Kasım 2010 tarihlerinde toplanan 18. Millî Eğitim Şûrası Eğitim Yönetimine İlişkin Kararlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Öğretmenin Yetiştirilmesi, İstihdamı ve Mesleki Gelişimine İlişkin Kararlar

Okul yöneticilerinin atamasında, lisansüstü eğitim görme esas alınmalı, mevcut yönetici ve öğretmenlerin kişisel gelişimleri açısından üniversiteler ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında gerekli koordinasyonla uzaktan veya örgün eğitim yoluyla yüksek lisans ve doktora eğitimi almaları sağlanmalı, bu bağlamda verilecek izinler yasal bir düzenlemeyle güvence altına alınmalı, bu öğretmenlerin maaşlarında belirli oranda artış sağlanmalı, yüksek lisans derecesine sahip olanlara uzman öğretmenlik, doktora derecesine sahip olanlara başöğretmenlik unvanı verilmelidir (md.32).

2. Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliğine İlişkin Kararlar

Okul kültürlerinin kurumsal değişime katkı sağlaması amacıyla okul müdürlerinin, söz konusu kültürü araştırmak, teşhis etmek, yönetmek, değiştirmek ve dönüştürmek için dönüşümcü liderlik özelliklerine sahip olmaları sağlanmalıdır (md. 32).

Okul müdürlerinin eğitim- öğretim liderliği ve işletme yöneticiliği rolleri birbirinden ayrı düşünülmeli, okul yöneticileri genel idari hizmetler sınıfına alınmalı, yeni kadro ihdası yapılmalıdır. Okul müdürlerinin seçimi ve istihdamında portfolyo, süreç değerlendirme vb. alternatif seçme yöntemleri esas alınarak geliştirilecek mesleki yeterlilikler dikkate alınmalı, okulların idari ve akademik örgütlenmesi yeniden tasarlanmalı ve bu amaçla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda değişiklik yapılmalıdır (md. 33).

Okul yöneticiliğine atamada kadın yöneticilerin sayısını arttırmaya dönük teşvikler sağlanmalı; okulların özellikleri dikkate alınarak müdür yardımcılığı ve rehber öğretmen

atamalarında kadınlar için norm kadro tahsis edilmeli, sınıf rehber öğretmenlerine rehberlik eğitimi sağlanmalıdır (md. 34).

Okul yöneticilerinin, moral lider olarak söz ve davranışlarıyla okul toplumunun üyeleri için bir davranış ve rol modeli olmaları sağlanmalı, okul müdürleri etik liderlik davranışları sergilemelidir (md. 35).

Okul yönetimiyle ilgili mevzuat sadeleştirilerek yöneticilerin, liderlik davranışı sergileyebilmeleri için başta müdür yardımcılarını atayabilme yetkileri olmak üzere, inisiyatif alanları genişletilmeli, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir (md. 37).

Okul yöneticilerinin maaş karşılığı ders saatleri yeniden düzenlenmeli, yöneticilerin aldıkları ek ders ücretleri arasındaki adaletsizlik giderilmeli, derse girme mecburiyeti kaldırılmalı veya 6 saat derse girme zorunluluğu “6 saate kadar derse girer.” şeklinde değiştirilmelidir (md. 41).

Okuldaki yönetici ve öğretmenler dışındaki eğitim çalışanlarının tayin ve terfileri nesnel ölçütlerle belirlenmeli, eğitim-öğretim ödeneği verilebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır (md. 42).

Okul yöneticilerinin, atanacakları bölge ve okullarla ilgili vizyoner liderlik özelliklerine sahip olmaları bir ölçüt olarak değerlendirilmelidir (md. 43).

Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınmalıdır (md. 45).

Okul yöneticileri yeterliliklerinin geliştirilmesi için, beş yılda bir yönetim, bilişim, iletişim, liderlik, toplantı ve zaman yönetimi vb. konulardan hizmet içi eğitim seminerlerine alınmalıdır. Program ve eğitimler, uygulamaya dönük ve sorun çözmeye odaklı tasarlanmalıdır (md. 46).

Eğitim yöneticilerinin, farklı toplum ve kültürleri tanımaları, çok kültürlü ortamlarda görev yapacak şekilde yetiştirilmeleri ve yabancı dil becerilerini geliştirmeleri sağlanmalıdır (md. 49).

Okul müdürlerinin rotasyonu yeniden değerlendirilmeli, söz konusu uygulamaların başarılı okul yöneticilerinin motivasyonunu olumsuz şekilde etkileyen bir cezalandırma yolu olarak algılanmaması sağlanmalıdır (md. 50).

3. Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Yönlendirmeye İlişkin Kararlar

Okul yöneticisi ve öğretmenlere yönelik olarak yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışı tesis etmek amacı ile psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki yeni model ve yaklaşımlara uygun hizmet içi eğitimlere ağırlık verilmelidir (md. 30).

02-06 Aralık 2014 tarihlerinde toplanan 19. Millî Eğitim Şûrası Eğitim Yönetimine İlişkin Kararlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Eğitim Yöneticilerinin Niteliğinin Artırılmasına İlişkin Kararlar

a- Eğitim Yöneticisi Adaylarının Seçilme Ölçütleri

Devlet okullarında eğitim yöneticisi olmak için lisans derecesine sahip olunmalıdır (md. 1).

Okul yöneticileri merkezi olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olmalıdır (md. 2).

Okul müdürleri, belli bir süre görev yapmış müdür yardımcıları arasından seçilmelidir (md. 3).

Okul yöneticiliğine atanmada o okula öğretmen olarak atanma şartlarını taşıma esastır. Ancak atanma şartlarını taşımadan; o okula münhasıran norm durumu değil genel anlamda o okul türüne atanabilme şartı, aranması yeterli görülmelidir (md. 4).

Farklı okul türlerine göre yapılacak yönetici görevlendirmelerinde okul türüne uygun branşlardan yönetici görevlendirilmesine özen gösterilmelidir (md. 5).

"Okul yöneticiliğine atanmada eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim almış olma ile okul müdürlüğü için yönetici yeterliklerini esas alan, akredite edilmiş kurumlar tarafından verilebilen belli sürede eğitim alındığını gösterir belgeye sahip olma" şartları okul yöneticisi seçiminde tercih nedeni olmalıdır (md. 6).

Yöneticilerin seçiminde, ulusal düzeyde yapılandırılmış Ulusal Eğitim Yöneticiliği Yeterlik Programı'ndan Eğitim Yöneticiliği Yetkinlik Belgesi almış olması tercih sebebi olmalıdır (md. 7).

Okul yöneticisinin görevlendirilmesi Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu tarafından yürütülmelidir. Daha üst düzeydeki yönetici atamalarında da bu komisyona benzer komisyonlar oluşturulabilir (md. 8).

Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu: İl millî eğitim müdürü veya görevlendireceği il millî eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, ilçe millî eğitim müdürü, şube müdürü ve mevcut müdürler tarafından seçilmiş birer temsilciden oluşturulmalıdır (md. 9).

Yönetici adaylarının yetiştirme programlarına erişimini kolaylaştırmak, yerel imkânlardan faydalanmak ve çok sayıda adaya ulaşabilmek amacıyla yönetici yetiştiren Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Merkezleri'nin (EYYM) İstanbul ve Ankara'dan başlanarak ülke geneline yaygınlaştırılması için Bakanlığın çalışma başlatılmalıdır. Bu yaygınlaştırmada TÜİK tarafından tanımlanmış bölge tanımlaması (12 bölge) esas alınmalıdır (md. 10).

b- Eğitim Yöneticiliğine İlk Görevlendirmeye İlişkin Kararlar

Okul/kurum yöneticiliği görev olarak görülmeli ve belli bir süre ile sınırlandırılmalıdır (md. 11).

Eğitim yöneticiliğinin ilk basamağı olan müdür yardımcılığı konumlarına yapılacak görevlendirmelerde okul müdürünün takdiri öncelikli olmalıdır (md. 12).

Okul/kurum müdür yardımcısı, en az 3 yıl görev yapmış ve merkezi sınavda başarılı olmuş öğretmenler arasından müdürün teklifi ve üst makamın onayı ile görevlendirilmelidir (md. 13).

Yönetici görevlendirmeleri eğitim öğretim yılı başlamadan önce tamamlanmalıdır (md. 14).

Okul/kurum yöneticiliği için kurs/sertifika programlarının kazandırdığı yeterliklerin tespitini ve güvencesini sağlayacak bir akreditasyon sistemi kurulmalıdır (md. 15).

Yöneticilikte kariyer basamakları düzenlenmeli ve uygulanmalıdır. Belirli sürelerde öğretmenlik yapanların önce müdür yardımcılığına, müdür yardımcılığı yapanların müdürlüğe, müdürlük yapanların da şube müdürlüğüne atanmayı sağlayacak şekilde kariyer sistemi kurulmalıdır. Eğitim kurumları müdürlerinin atanmasında ön koşul olarak, en az 2 yıl süre ile müdür yardımcısı olarak görev yapmış olma şartı aranmalıdır (md. 16).

Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınmalıdır. Bu bölgeler için tecrübeli, akademik donanıma sahip okul yöneticileri görevlendirilmelidir (md. 17).

Eğitim kurumları yöneticiliği, il ve ilçe yöneticiliği, eğitim uzmanlığı, millî eğitim uzmanlığı, merkez ve taşra teşkilatı şef, şube müdürlükleri ile daire başkanlıkları arasında yeterlikler çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere imkân veren adil bir kariyer sistemi kurulmalıdır (md. 21).

Okul ve kurum türlerinden kaynaklanan kadın yönetici lehine pozitif ayrımcılık uygulaması tüm okullara genişletilerek uygulanmalıdır (md. 23).

c- Eğitim Yöneticiliğine Yeniden Görevlendirmeye İlişkin Kararlar

Eğitim yöneticiliğine yeniden atanmada nesnel, ölçülebilir, ayırt edici ölçütler esas alınmalıdır (md. 24).

Bir yöneticiyi değerlendirmek için değerlendirme komisyonunda bulunanlar, en az bir yıl değerlendirilecek yönetici ile çalışmış olmalıdır (md 25).

Eğitim yöneticilerinin değerlendirilmesinde algı ölçümlerinin yanında, eğitim yöneticisinin görev süresince görev yaptığı okulun temel başarı göstergelerindeki değişim de dikkate alınmalıdır (md. 26).

Her derece ve türdeki eğitim kurumu için başarı göstergeleri belirlenmeli ve bu göstergelerin eğitim bölgesi, il ve ilçe düzeyinde zamana bağlı değişimini gösteren karşılaştırmalı bir veri tabanının oluşturulması sağlanmalıdır (md. 27).

d- Hizmet İçinde Yetiştirmeye İlişkin Kararlar

Hizmet içi eğitim programları akredite edilerek eğitim yöneticilerinin belli bir zaman diliminde belirli kredide eğitim almaları sağlanmalı, giderleri kurumca karşılanmalı ve alınan eğitim, yöneticilerin değerlendirmesinde kullanılmalıdır (md. 37).

Eğitim yöneticilerinin mesleki gelişimlerinin sağlanmasında kılavuzluk (mentörlük) mekanizmaları oluşturulmalıdır (md. 38).

Eğitim yönetimi alanında eğitim almış, deneyim ve başarıya sahip yöneticiler ile maarif müfettişleri kılavuz (mentör) olarak yararlanılmalıdır (md. 39).

e- Diğer Konulara İlişkin Kararlar

Yöneticinin ders denetimi ve rehberlik görevini etkili bir şekilde yapabilmesi için rehberlik ve denetim modelleri ile yaklaşımları konusunda yeterlikleri artırılmalıdır (md. 43).

Lisansüstü eğitim yapan yöneticilerin bu eğitimlerinin karşılığı, lisansüstü eğitim tazminatı olarak özlük haklarına yansıtılmalıdır (md. 44).

4.2.İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar nelerdir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

01-05 Kasım 2010 tarihlerinde toplanan 18. Millî Eğitim Şûrası Eğitim Denetimine İlişkin Kararlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Öğretmenin Yetiştirilmesi, İstihdamı ve Mesleki Gelişimine İlişkin Kararlar

İl/ilçe millî eğitim müdürlüklerinde çalışan yönetici ve eğitim müfettişleri 5 yıllık çalışma süresi baz alınarak rotasyona tabi tutulmalıdır (md. 23).

2. Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliği

Hesap verilebilir bir okul anlayışı geliştirebilmek için yöneticiler, okul yönetimi ve performansı ile ilgili geliştirilecek nesnel ölçütlere dayalı olarak değerlendirilmeli, buna bağlı olarak ödül, teşvik ve yaptırım sistemi geliştirilmelidir (md. 38).

3. İlköğretim ve Ortaöğretimin Güçlendirilmesi, Ortaöğretime Erişimin Sağlanması

Eğitim çalışanlarına branşında rehberlik ve teftiş esas alınmalı, eğitim müfettişleri kendi aralarında uzmanlaşmış ekiplere ayrılmalı, iş disiplini ve verimlilik gereği eğitim müfettiş yardımcısı, eğitim müfettişi, eğitim başmüfettişi şeklinde kariyerlendirilmeli, her yıl yerine üç yılda bir teftiş esas alınmalıdır (md. 36).

4. Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Yönlendirme

Okullarda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan personel, alandan mezun müfettişler tarafından denetlenmeli, bu amaçla müfettişlik alanında uzmanlaşma sağlanmalıdır (md. 33).

02-06 Aralık 2014 tarihlerinde toplanan 19. Millî Eğitim Şûrası Eğitim Denetimine ilişkin kararlar

1. Eğitim Yöneticilerinin Niteliğinin Artırılmasına İlişkin Kararlar

a- Hizmet İçinde Yetiştirmeye İlişkin Kararlar

Eğitim yönetimi alanında eğitim almış, deneyim ve başarıya sahip yöneticiler ile maarif müfettişleri kılavuz (mentör) olarak yararlanılmalıdır (md. 39).

b- Diğer Konulara İlişkin Kararlar

Maarif müfettişleri arasındaki özlük hakları ve maaş farklılıkları giderilmelidir.

Millî eğitim uzmanlıklarına seçme ve atama süreci, ağırlık öğretmenler lehine olacak şekilde değiştirilmelidir. Millî eğitim uzmanlıklarına ve maarif müfettişliğine geçişte öğretmenler yönünden yaş şartı kaldırılmalıdır görüşü belirtilmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar uygulamaya yansıtılmış mıdır?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

1. Öğretmenin Yetiştirilmesi, İstihdamı ve Mesleki Gelişimine İlişkin Kararlar

2008 -2018 yılları arasında yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama Yönetmeliği'nde müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı başvurusunda 'yükseköğrenim görmüş olmak şartı' yeterli görülmüştür. Okul yöneticilerinin atamasında, lisansüstü eğitim görme esas alınmalı kararı uygulanmamıştır. Yüksek lisans (tezli veya tezsiz) yapmış olan öğretmenlerin ek ders ücreti %5, doktora yapmış olan öğretmenlerin ek ders ücreti ise %15 artırımlı ödenir (Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun 29/05/2012 tarihli ve 2012/1 sayılı Kararı'nın Md.30. - <http://www.mevzuatlar.com/sy/resmiGazete/rga/12/06/010612016.htm>). ve yüksek lisans yapan öğretmene Millî Eğitim Bakanlığı Personeli İzin Yönergesi Taslağının 45. maddesinde doktora ve yüksek lisans öğrenimine devam eden memurlara, görevlerini aksatmamak kaydıyla haftada iki yarım gün izin verilebilir. Öğretmenlerden doktora ve yüksek lisans öğrenimlerine devam edenlere ise eğitim-öğretimin aksatılmadan öğretmen-yönetim işbirliği içinde ders saatleri, bu öğrenimlerine devam edebilmelerine imkan

verecek şekilde düzenlenir. Bu izin merkez teşkilâtında görevli olanlara birim amiri, taşra teşkilâtında görevli olanlara il/ilçe millî eğitim müdürü tarafından verilir. İzin verme yetkisi alt kademelere devredilebilir denilmektedir. Yönetici olma şartı uygulanmamakla beraber yüksek lisans yapan öğretmenlere izin kullanabilme ve yüksek lisans yapmış öğretmene ek ders ücretinde belli oranda artış sağlanmıştır.

30.06.2004 tarihli ve 5204 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43 üncü maddesinin sonuna eklenen fıkra ile öğretmenlik mesleği; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılarak uzman öğretmen ve başöğretmenliğe atama ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. 07.01.2006 tarihli Resmi Gazetede değişik ile kariyer basamaklarında yükselme sınavına başvurularda eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı kadrolarında bulunan öğretmenlerden adaylık dönemi hariç başvuru süresinin son günü itibarıyla; uzman öğretmenlik için öğretmenlikte 7 yıl, başöğretmenlik için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdemi bulunmak şartı aranır. Sınavdan muaf olan adayların başvurularında md. 9 ile alanında veya eğitim bilimleri alanında tezli yüksek lisans veya doktora öğrenimini tamamlayanlar, öğretmenlik kariyer basamaklarında yükselme sınavından muafır denilmiştir. Ancak uzman öğretmenlik sınavı 2006 yılında yapılmış ve daha sonra yapılmadığı için yüksek lisans derecesine sahip olan öğretmenlere uzman öğretmenlik, doktora derecesine sahip olanlara başöğretmenlik unvanı verilmelidir kararı uygulanmamıştır (<http://www.mebpersonel.com/meb-personeli/ogretmenin-yuksek-lisans-veya-doktora-yapmasi-ek-ders-ucretini-ne-kadar-artirir-h221320.html>).

2. Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliğine İlişkin Kararlar

Okul yöneticilerine yönelik hizmet içi eğitim ile 2008 yılında Yönetim Becerilerini Geliştirme Semineri, Okul Yönetimi Semineri ve Eğitim Yönetimi Semineri; 2009 yılında Eğitimde Ulusal ve Uluslararası Standartlar Kursu, Öğretmen Programı Liderlik Forumu Eğitimi Kursu, Eğitim Yönetimi Semineri, Yönetim Becerilerini Geliştirme Semineri ve Liderlik Semineri; 2011 yılında Yönetim Becerileri Semineri; 2012 yılında Eğitim Yönetimi Semineri; 2017 yılında Eğitim Yönetimi Semineri; 2018 yılında Kapsayıcı Eğitim Yöneticilerin Eğitimi Kursu düzenlenmiştir (http://oygm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=28). 2014, 2015 ve 2016 yıllarında yöneticilere yönelik hizmet içi eğitim bulunmamaktadır. Yöneticileri okul

yönetimi, yönetim becerilerini geliştirme ve liderlik konularında hizmet içi eğitim verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği'nde yönetici olarak görevlendirileceklerde aranan şartlar; yükseköğretim mezunu olmak, Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapıyor olmak, görevlendirileceği eğitim kurumu ile aynı türdeki eğitim kurumlarından birine öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olmak ve görevlendirileceği eğitim kurumu ile aynı türdeki eğitim kurumlarından birinde aylık karşılığında okutabileceği ders bulunmak, son dört yıl içinde adlî veya idarî soruşturma sonucu yöneticilik görevi üzerinden alınmamış olmak, zorunlu çalışma gerektiren yerler dışındaki eğitim kurumu yöneticiliklerine görevlendirilecekler bakımından, ilgili mevzuatına göre zorunlu çalışma yükümlülüğünü tamamlamış, erteletmiş ya da bu yükümlülükten muaf tutulmuş olmak, belli bir süre yönetici veya öğretmen olarak görev yapmış olmak. Puan eşitliği durumunda yüksek lisans yapmış olmak, uzman öğretmen olmak gibi şartları bulunmaktadır. Okul müdürlerinin seçimi ve istihdamında portfolyo, süreç değerlendirme vb. alternatif seçme yöntemleri esas alınarak geliştirilecek mesleki yeterlilikler dikkate alınmalı, okulların idari ve akademik örgütlenmesi yeniden tasarlanmalıdır kararı uygulanmamıştır.

Okul yöneticileri genel idari hizmetler sınıfında değil, eğitim öğretim hizmetleri alanında bulunmaktadır. Okul yöneticileri genel idari hizmetler sınıfına alınma durumu şu ana kadar gerçekleşmiştir.

Okul yöneticiliğine atamada kadın yöneticilerin sayısını arttırmaya dönük teşvikler konusunda 2018, 2017, 2015, 2014 yılı yönetici görevlendirmede esas alınacak hususlar da öğrencilerinin tamamı kız olan eğitim kurumlarının müdürleri ile bu kurumlar ve yatılı kız öğrencisi bulunan eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri kadın adaylar arasından, Karma eğitim yapılan ve müdür yardımcısı sayısı üç ve daha fazla olan eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri kadın adaylar arasından görevlendirilir. Ancak bu maddelerin belirtilen niteliklerde yeterli sayıda aday bulunmaması hâlinde, erkek öğretmenler arasından da görevlendirme yapılabilir denilmektedir (MEB, Eğitim Kurumlarına Yönetici Görevlendirme Yönetmeliği). Okul yöneticiliğine atamada kadın yöneticilerin sayısını arttırmaya dönük teşvikler sadece bu yönetmelik maddesinde bulunmaktadır.

Yöneticilerde görevlendirmede liyakat esas alınır, ayrıca 2013 ve 2014 yıllarında kamuda çalışan personele Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi imzalatılmasına rağmen, kişilerin ne kadar bu sözleşmeyi uygulayıp uygulamadığı bilinmemektedir.

Okul yönetimi ile ilgili mevzuat sadeleştirilmemiş ve müdür yardımcılarını atayabilme yetkisi yazılı sınav (Bakanlık Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü) ve sözlü sınav komisyonu (il millî eğitim müdürünün ya da görevlendireceği bir il millî eğitim müdür yardımcısı, ilçe millî eğitim müdürü veya il millî eğitim müdürlüğü insan kaynaklarından sorumlu şube müdürünün başkanlığında, il millî eğitim müdürünce il/ilçe millî eğitim şube müdürleri arasından belirlenecek iki üyeden oluşur) tarafından belirlenir. Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu: İl millî eğitim müdürü veya görevlendireceği il millî eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, ilçe millî eğitim müdürü, şube müdürü ve mevcut müdürler tarafından seçilmiş birer temsilciden oluşturulmalıdır. Müdürlerin müdür yardımcısı seçme yetkileri, yetki ve sorumluluklarının yeniden belirlenmesi uygulanmamıştır.

Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 5. maddesine göre örgün ve yaygın eğitim kurumlarının müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcıları haftada 6 saat ders okutmakla yükümlüdürler ibaresi bulunmaktadır.

Mevcut yönetici atamalarında okul yöneticilerinin, atanacakları bölge ve okullarla puan üstünlüğüne göre atama yapılması ölçüt olarak değerlendirilmektedir.

Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa herhangi bir özendirici önlemler alınmamıştır. 2019-2023 Strateji Eğitim Planı" çerçevesinde yayımladığı 2023 Eğitim Vizyonu tanıtım broşüründe elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlerimiz ve yöneticilerimiz için teşvik mekanizması kurulacaktır denilmektedir. Buna göre dezavantajlı bölgelere şartlarına göre ayrı teşvik verilecek. Bu bölgelere giden öğretmenlerin maddi desteğin yanı sıra özlük haklarında da iyileştirme yapılacak (<https://www.kamupersoneli.net/ogretmen/dezavantajli-bolgelere-giden-ogretmenlerin-mali-ve-sosyal-haklari-h53845.html>).

2014, 2015 ve 2016 yıllarında yöneticilere yönelik hizmet içi eğitim bulunmamaktadır. Okul yöneticileri yeterliliklerinin geliştirilmesi için, beş yılda bir yönetim, bilişim, iletişim, liderlik, toplantı ve zaman yönetimi vb. konulardan hizmet içi eğitim seminerleri uygulanmamıştır.

Eğitim yöneticilerinin, farklı toplum ve kültürleri tanınmaları, çok kültürlü ortamlarda görev yapacak Şekilde ve yabancı dil becerilerini geliştirmeleri sağlanmasına yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. 2018 yılında yayımlanan 2023 Eğitim Vizyonunda yabancı dil eğitimi ile ilgili öğretmenler ve eğiticiler yaz tatilinde yurt dıŐı ğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilecek; nitelikli yabancı dil eğitimi için, yabancı dil eğitiminde dil politikalarını, dil ğretim standartlarını ve sınıf içi uygulamalar ile ğretmen yeterliklerini belirleyecek olan bir ‘‘Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi’’ oluŐturulacak; uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, STK’ler desteğiyle yabancı dil ğretmenlerinin tümü için üç yıllık bir projeksiyonda yüksek lisans, uluslararası sertifikalandırma, temalı sertifikalar ve benzeri eğitim çalışmaları çevrim içi, çevrim dıŐı ve yüz yüze gerçekleŐtirilecektir denilmektedir (MEB, 2023 Eğitim Vizyonu, 70).

Okul müdürlerinin rotasyonu yeniden değerlendirilmeli, söz konusu uygulamaların başarılı okul yöneticilerinin motivasyonunu olumsuz Şekilde etkileyen bir cezalandırma yolu olarak algılanmaması sağlanmalıdır. 2013 ve sonrası yıllarda Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği’nde de belirttiği gibi görevlendirildikleri tarihe göre geçen 4 yıllık srenin sonunda yönetici tekrar sınava girerek başarılı olursa aynı kurumda dört yıl daha çalıŐabilir. Aynı unvanla aynı eğitim kurumunda geçen sekiz yıllık srenin hesabında; aynı eğitim kurumunda aynı unvanla geçirilen hizmet sürelerinin toplamı esas alınır.

3. Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Yönlendirmeye İlişkin Kararlar

Okul yöneticilerine yönelik hizmet içi eğitim Yönetim Becerilerini Geliştirme Semineri, Okul Yönetimi Semineri ve Eğitim Yönetimi Semineri, Ulusal ve Uluslararası Standartlar Kursu, ğretmen Programı Liderlik Forumu Eğitimi Kursu, Yönetim Becerilerini Geliştirme Semineri ve Liderlik Semineri; 2 Kapsayıcı Eğitim Yöneticilerin Eğitimi Kursu düzenlenmiştir. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında yöneticilere yönelik hizmet içi eğitim bulunmamaktadır. Okul yöneticilerine yönelik yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışı tesis etmek amacı ile psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki yeni model ve yaklaşımlara uygun hizmet içi eğitimlere ağırlık verilememiŐtir.

4. Eğitim Yöneticilerinin Niteliğinin Artırılmasına İlişkin Kararlar

a- Eğitim Yöneticisi Adaylarının Seçilme Ölçütleri

2008-2018 yıllarında yayımlanan Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde yönetici olarak görevlendirileceklerde aranacak genel şartlar yükseköğretim mezunu olmak yeterli görülmüştür.

2008-2018 yılları arasında yayımlanan Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde 2008 yılında Yönetici Değerlendirme Formu, 2009 ve 2001 yıllarında yazılı olarak veya elektronik ortamda, 2013 yılında yazılı ve sözlü sınav, 2014 yılında sözlü sınav, 2015 yılında yazılı ve sözlü sınav, 2017 yılında değerlendirme komisyonu ve gerektiğinde sözlü sınav, 2018 yılında yazılı ve sözlü sınav olarak belirtilmiştir. Okul yöneticileri merkezi olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olmalıdır maddesi tam olarak uygulanamamıştır.

2008-2018 yılları arasında yayımlanan Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde okul müdürleri atamasında belli bir süre (en az 1 yıl görev) yöneticilik yapmış öğretmenlerden puan üstünlüğüne göre Sınav Komisyonu tarafından seçilmektedir.

Okul yöneticiliğine atanmada o okula öğretmen olarak atanma şartlarını taşıması, tercih ettiği okulda norm kadro esasları göz önünde bulundurulur. Ancak 2018 Eğitim Kurumlarına Yönetici Görevlendirme Yönetmeliği 29. maddesinde belirtilen müdür yardımcılığı ilk defa görevlenmede anaokullarının müdür yardımcılarında en az biri Okul Öncesi alan öğretmenleri arasından; ilkokulların müdür yardımcılarında en az biri Sınıf Öğretmenliği alan öğretmenleri arasından; fen liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Matematik, Fizik, Kimya veya Biyoloji alan öğretmenleri arasından; sosyal bilimler liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Psikoloji veya yabancı dil alan öğretmenleri arasından; güzel sanatlar liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Görsel Sanatlar/Resim veya Müzik alan öğretmenleri arasından; spor liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Beden Eğitimi alan öğretmenleri arasından; imam hatip liselerinin müdür yardımcılarında en az biri İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri alan öğretmenleri arasından; imam hatip ortaokullarının müdür yardımcılarında en az biri Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi alan öğretmenleri arasından; özel eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri Özel Eğitim alan öğretmenleri arasından; meslekî ve teknik eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en

az biri atölye ve laboratuvar öğretmenleri arasından görevlendirilir. Bu fıkrada belirtilen niteliklerde yeterli sayıda aday bulunmaması hâlinde, diğer alan öğretmenlerinden de görevlendirme yapılabilir denilmektedir.

2015 Eğitim Kurumları Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği 27. maddesi yönetici görevlendirmede esas alınacak hususlarda anaokullarının müdür yardımcılarında en az biri Okul Öncesi veya Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alan öğretmenleri arasından; fen liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Matematik, Fizik, Kimya veya Biyoloji alan öğretmenleri arasından; güzel sanatlar liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Türk Dili ve Edebiyatı, Görsel Sanatlar/Resim veya Müzik alan öğretmenleri arasından; ilkökulların müdür yardımcılarında en az biri Sınıf Öğretmenliği alan öğretmenleri arasından; imam hatip liselerinin müdür yardımcılarında en az biri İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri alan öğretmenleri arasından; mesleki ve teknik eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri atölye ve laboratuvar öğretmenleri arasından; sosyal bilimler liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Psikoloji veya yabancı dil bilgisi alan öğretmenleri arasından; spor liselerinin müdür yardımcılarında en az biri Beden Eğitimi alan öğretmenleri arasından görevlendirilir. Bu fıkrada belirtilen niteliklerde yeterli sayıda aday bulunmaması hâlinde, diğer alan öğretmenlerinden de görevlendirme yapılabilir. Farklı okul türlerine göre yapılacak yönetici görevlendirmelerinde okul türüne uygun branşlardan yönetici görevlendirilmesine özen gösterilmelidir kararı uygulanmıştır.

Okul yöneticiliğine atanmada eğitim yönetimi alanında yükseköğrenim mezunu olma yeterli görülmektedir. Okul müdürlüğü için yönetici yeterliklerini esas alan, akredite edilmiş kurumlar tarafından verilebilen belli sürede eğitim alındığını gösterir belgeye sahip olma" şartları okul yöneticisi olma ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

Yöneticilerin seçiminde, ulusal düzeyde yapılandırılmış Ulusal Eğitim Yöneticiliği Yeterlik Programı'ndan Eğitim Yöneticiliği Yetkinlik Belgesi bu zamana kadar herhangi bir çalışma olmamıştır. Ancak 2023 eğitim vizyonunda okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır (MEB, 2023 Eğitim Vizyonu, 42).

Okul yöneticisinin görevlendirilmesi yazılı ve/veya sözlü sınava bağlı olarak, yazılı ve/veya sözlü sınav komisyonu tarafından yürütülmektedir.

2018 yılı Sözlü sınav komisyonu; il millî eğitim müdürünün ya da görevlendireceği bir il millî eğitim müdür yardımcısı, ilçe millî eğitim müdürü veya il millî eğitim müdürlüğü insan kaynaklarından sorumlu şube müdürünün başkanlığında, il millî eğitim müdürünce il/ilçe millî eğitim şube müdürleri arasından belirlenecek iki üyeden oluşur. Aynı usulle birer yedek üye belirlenmektedir denilmekte ve bu karar uygulanmaktadır.

Yönetici adaylarının yetiştirme programlarına erişimini kolaylaştırmak, yerel imkânlardan faydalanmak ve çok sayıda adaya ulaşabilmek amacıyla yönetici yetiştiren Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Merkezleri'nin (EYYM) İstanbul ve Ankara'dan başlanarak ülke geneline yaygınlaştırılması için Bakanlığın çalışma başlatılmalıdır. Bu yaygınlaştırmada TÜİK tarafından tanımlanmış bölge tanımlaması (12 bölge) esas alınmalıdır kararı ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

b- Eğitim Yöneticiliğine İlk Görevlendirmeye İlişkin Kararlar

Okul/kurum yöneticiliği aynı kurumda aynı unvanla dört yıl, devam etmek isteyen yöneticiler ikinci bir dört yıl daha görev yapabilmektedirler. Aynı kurumda en fazla sekiz yıl görev yapılabilir.

Eğitim yöneticiliğinin ilk basamağı olan müdür yardımcılığı konularına yapılacak görevlendirmelerde okul müdürünün takdiri değil sınav komisyonu değerlendirilmesi önceliklidir.

Okul/kurum müdür yardımcısı, adaylık dâhil en az dört yıl öğretmen olarak görev yapmış olmak ve yazılı ve/veya sözlü sınava başarılı olmuş öğretmenler arasından puan üstünlüğüne göre görevlendirme yapılır. Müdür yardımcılığı görevlendirmede süre kararı uygulanmış ama müdürün teklifi öncelik kararı uygulanmamıştır.

Yönetici görevlendirmeleri Eğitim Kurumları Yönetici Görevlendirme takviminde 2018 yılı 25-31 Temmuz tarihi, 2017 yılı 22-25 Ağustos, 2016 yılı 19-29 Temmuz, 2015 yılında müdürlüğe ilk defa ve yeniden görevlendirme 17-21 Ağustos; müdür başyardımcılığı ve müdür yardımcılığına görevlendirme 19 Haziran-29 Ağustos, 2014 yılı müdür başyardımcılığı ve müdür yardımcılığına görevlendirmelerin yapılması 15 Eylül 2014 tarihinden itibaren, 1-2 Ekim 2011 tarihlerinde yapılacak seçme sınavına, 2010 yılı müdür baş yardımcılığı 15 - 19 Mart 2010; müdür yardımcılığı 23 Nisandan önce atama yapılacağı belirtilmiştir. Kararların duyurulması ve göreve başlama genellikle eğitim-öğretim yılı başladıktan sonraya kalmıştır. Yönetici atamaları eğitim-öğretim yılı

başlamadan biteceğine dair karar uygulanmamıştır.

Okul/kurum yöneticiliği için kurs/sertifika programlarının kazandırdığı yeterliklerin tespitini ve güvencesini sağlayacak bir akreditasyon sistemi kurulamasa da hizmet içi eğitimler ile kazandırılması gereken yeterlilikleri belirlenebilir.

Eğitim kurumları yöneticiliği, müdür yardımcısı, müdür olmada uygulanırken, şube müdürlüğünde öğretmen, yönetici ve şef görevini belli bir süre yapan kişiler olabilmektedir. İlçe milli eğitim müdürü olmak için okul müdürlüğü ve şube müdürlüğü belli bir süre yapmış olmak gerekmektedir. Yöneticilikte kariyer basamakları ile ilgili sadece müdür olmada uygulanırken, diğer yönetici görevlendirmelerinde uygulanmamaktadır.

Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler bulunmamakla birlikte okul yöneticileri sınav puanlarının üstünlüğü ile görevlendirilmektedir.

Eğitim kurumları yöneticiliğinde yatay ve dikey kariyer sistemi tam olarak uygulanmamaktadır. 6258 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde; en az beş yıllık deneyime sahip olan ve sınavlardan başarılı olan öğretmen milli eğitim uzmanı olabilir (<http://www.mebpersonel.com/meb-personeli/ogretmenlere-milli-egitim-uzmani-olma-imkani-getirildi-h128463.html>). 657 Sayılı Kanun'un 74. Maddesi, memurların bu kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakatı ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibariyle girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri mümkündür. Kazanılmış hak derecelerinin altındaki derecelere atanabilmeleri için ise atanacakları kadro derecesi ile kazanılmış hak dereceleri arasındaki farkın 3 dereceden çok olmaması ve memurların isteği de şarttır (<https://memurunyeri.com/forum/yaridimci-hizmetler/35-657-sayili-kanun>).

Okul ve kurum türlerinden kaynaklanan kadın yönetici lehine pozitif ayrımcılığın tüm okullara genişletilerek uygulanması kararı günümüzde; anaokullarının müdür yardımcılarında en az biri, ilkokulların müdür yardımcılarında en az biri, fen liselerinin müdür yardımcılarında en az biri, güzel sanatlar liselerinin müdür yardımcılarında en az biri, spor liselerinin müdür yardımcılarında en az biri, imam hatip liselerinin müdür yardımcılarında en az biri, özel eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri ve meslekî ve teknik eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri öncelik kadın

yönetici olması, başvuru yoksa erkek yöneticilerin görevlendirilmesi olarak uygulanmaktadır.

c- Eğitim Yöneticiliğine Yeniden Görevlendirmeye İlişkin Kararlar

Eğitim yöneticiliğine yeniden atanmada sınavda aldığı puan üstünlüğüne göre yapılmaktadır.

Bir yöneticiyi değerlendirmek için değerlendirme komisyonunda bulunanlar, en az bir yıl değerlendirilecek yönetici ile çalışmış olması kararı uygulanmamaktadır.

Eğitim yöneticilerinin değerlendirilmesinde algı ölçümlerinin yanında, eğitim yöneticisinin görev süresince görev yaptığı okulun temel başarı göstergelerindeki değişim de dikkate alınma değil, puana göre yapılmaktadır.

d- Hizmet İçinde Yetiştirmeye İlişkin Kararlar

Hizmet içi eğitim programları eğitim döneminde belirlenip, kredi uygulaması yapılmamakta, alınan hizmet içi eğitim, yöneticilerin değerlendirmesinde kullanılmamaktadır. Hizmet içi eğitim giderleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Eğitim yöneticilerinin mesleki gelişimlerinin sağlanmasında kılavuzluk (mentörlük) yeni atana müdür yardımcısına, okul müdürünün yardımcı olabilir ama yasal uygulama bulunmamaktadır.

Eğitim yönetimi alanında eğitim almış, deneyim ve başarıya sahip yöneticiler ile kılavuz (mentör) olarak yararlanılmamaktadır.

e- Diğer Konulara İlişkin Kararlar

Denetim yaklaşımlarında klasiklere (geleneksel) göre kontrol ve değerlendirme süreci, çağdaşçılara göre ise, rehberlik ve geliştirme süreci olarak görülmektedir. 2015 tarihli 29329 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği 54. maddesinde 'Eğitim kurumunda görev yapan ve adaylık sürecini tamamlamış olan öğretmenlerin başarı, verimlilik ve gayretlerini ölçmek üzere her ders yılı sonunda, görev yaptığı eğitim kurumunun müdürü tarafından değerlendirmesi yapılır.' denilmekle birlikte değerlendirmenin nasıl yapılacağı açık değildir.

Lisansüstü eğitim yapan öğretmenlerin bu eğitimlerinin karşılığı, maaşlarında değil, ek ders ücretlerinde %5 oranında artış olarak yansıtılmaktadır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar uygulamaya yansıtılmış mıdır?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

1. Öğretmenin Yetiştirilmesi, İstihdamı ve Mesleki Gelişimine İlişkin Kararlar

Eğitim Müfettişleri, beş bölgede zorunlu hizmete tabidirler. 2014 yılı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği md. 38'e göre Hizmet bölgelerinin tamamında bölge hizmetini tamamlamış olan müfettişlerin, eğitim müfettişleri aynı ilde kesintisiz çalışma süreleri sekiz (8) yıldan fazla olamaz. 2007 yılından bu yana müfettişlere rotasyon uygulaması yapılmaktadır. rotasyon uygulaması gerçekleşmiş ama, süre uygulaması gerçekleşmemiştir (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

2. Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliği

Hesap verilebilir bir okul anlayışı geliştirebilmek için yöneticiler, okul yönetimi ve performansı ile ilgili geliştirilecek nesnel ölçütlere dayalı olarak değerlendirilmeli, buna bağlı olarak ödül, teşvik ve yaptırım sistemi geliştirilmesi il müfettişleri kurumları genel ve okul aile birliklerinde yapılan çalışmaları ve bakanlık müfettişleri Milli Eğitim Müdürlüğü ve okulların yaptığı çalışmaları belirli aralıklarla denetlemektedirler.

3. İlköğretim ve Ortaöğretimin Güçlendirilmesi, Ortaöğretime Erişimin Sağlanması

Millî Eğitim Şuraları başta olmak üzere birçok çalışma sonucunda denetim sisteminde müfettişlerin belirli alanlarda uzmanlaşması gerektiği vurgulanmıştır. Yapılan bütün çalışmaların ortak karar denetim sisteminde uzmanlaşmanın denetimin niteliği artıracak önemli bir etken olması yönündedir. Ancak Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda hiçbir adım atmamıştır. Aynı şekilde kariyerlendirme konusunda 2006 yılından itibaren 8 yıl öğretmenlik yapan öğretmenlerin hiçbir eğitim almadan Bakanlıkça sınava alındıktan sonra müfettiş yardımcısı olarak atanması, 3 yıllık yardımcılık süresi içinde 240 saat hizmet içi eğitim almalarına yönelik düzenleme getirilmiştir. Bu 3 yıllık yetiştirilme programı olan hazırlayıcı eğitim, görev başında yetiştirme eğitimi ve teorik eğitimden başarılı olan müfettiş yardımcılarını yeterlilik sınavlarına girerek eğitim müfettişi

olabilmektedir. Bakanlık teşkilatı birimleri ile okul ve kurumların denetiminin üç yılda bir periyodik olarak yapılması esastır (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

4. Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Yönlendirme

Okullarda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan personel, alandan mezun müfettişler tarafından denetlenmeli, bu amaçla müfettişlik alanında uzmanlaşma sağlanmalıdır kararı ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

5. Eğitim Yöneticilerinin Niteliğinin Artırılmasına İlişkin Kararlar

a- Hizmet İçinde Yetiştirmeye İlişkin Kararlar

Maarif müfettişlerinde kılavuzluk (mentör) uygulaması göreve yeni başlamış müfettiş yardımcılarının birlikte en az bir yıl bir müfettişle çalışması olarak uygulanmaktadır.

b- Diğer Konulara İlişkin Kararlar

Maarif Müfettişlerinin özlük hakları açısından merkez denetim elamanı olarak görev yapan diğer kurum müfettişlerinden ek göstergeleri daha önce olduğu gibi 3600 olarak belirlenmiş ancak, özel hizmet tazminatları, denetim tazminatları ve ek ödemeleri diğer müfettişlere göre düşük belirlenmiştir. Maarif Müfettişlerinin özel hizmet tazminatları ise A-h'de %130 denetim tazminatı % 20 olarak belirlenmiştir. Maarif Müfettişleri için makam tazminatı belirlenmemiştir. Ayrıca, Maarif Müfettişlerine 375 sayılı KHK'nin ekinde yer alan (III) sayılı cetvelin 1 inci sırasında da yer verilmemişken, bu cetvelin 1 inci sırasında Millî Eğitim Denetçilerinin ve diğer denetim elamanları ile kariyer meslek mensuplarından bazılarının ücret göstergelerine ve tazminat göstergelerine yer verilmiştir (<http://www.mebpersonel.com/ozluk-haklari/maarif-mufettislerinin-ozluk-haklari-h129465.html>, 2014).

Millî eğitim uzmanlıklarına seçme ve atama sürecinde öğretmenlikte sekiz yıl ve daha fazla hizmeti bulunmak koşulu ile hâlen Bakanlık kadrolarında görev yapıyor olmak veya en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat ve işletme fakülteleri veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak şartı bulunmaktadır. Millî eğitim uzmanlıklarına ağırlık öğretmenler lehinde herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

Millî eğitim uzmanlıklarına ve maarif müfettişliğine geçişte 2011 yılında yayımlanan yönetmelikte yarışma sınavının açıldığı yılın aralık ayının son gününde 40 yaşını doldurmamış olmak, 2017 yılında yayımlanan yönetmelikte yarışma sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak şartı bulunmaktadır. Yani yaş şartı 40 yaşında 35 yaşına alınması kuralın uygulanmadığının bir göstergesidir (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017).

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlar birbiri ile uyumlu mudur?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

01-05 Kasım 2010 tarihlerinde toplanan 18. Millî Eğitim Şûrasında okul yöneticilerinin atamasında lisansüstü eğitim görme esas ve lisansüstü eğitim desteklenme; okul kültürü araştırmak, teşhis etmek, yönetmek, değiştirmek ve dönüştürmek için dönüşümcü liderlik özelliklerine sahip olmalarını sağlanma, genel idari hizmetler sınıfına alınma, okul müdürlerinin seçimi ve istihdamında alternatif seçme yöntemleri esas alınarak geliştirilecek mesleki yeterlilikler dikkate alınma; kadın yöneticilerin sayısını arttırmaya dönük teşvikler sağlanma; müdürlerin müdür yardımcılarını atayabilme yetkileri olması ve inisiyatif alanları genişletilerek yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmesi; maaş karşılığı ders saatleri yeniden düzenlenmesi; başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayanması; beş yılda bir yönetim, bilişim, iletişim, liderlik, toplantı ve zaman yönetimi vb. konulardan hizmet içi eğitim seminerlerine alınması; çok kültürlü ortamlarda görev yapacak şekilde yetiştirilmeleri ve yabancı dil becerilerini geliştirmeleri sağlanması; rotasyon yeniden değerlendirilmesi; psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki yeni model ve yaklaşımlara uygun hizmet içi eğitimlere ağırlık verilmesi konularında kararlar alınmıştır.

02-06 Aralık 2014 tarihlerinde toplanan 19. Millî Eğitim Millî Eğitim Şûrasında eğitim yöneticisi olmak için lisans derecesine sahip olunması; merkezi olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olması; okul müdürlerinin belli bir süre görev yapmış müdür yardımcılarını arasından seçilmesi; yöneticiliğine atanmada o okula öğretmen olarak atanma şartlarını taşıması ve atama yapılacak okula münhasıran norm durumu değil genel anlamda o okul türüne atanabilme şartı aranması; okul türüne uygun branşlardan yönetici görevlendirilmesi; lisansüstü eğitim almış olma ile okul müdürlüğü için yönetici

yeterliklerini esas alan, akredite edilmiş kurumlar tarafından verilebilen belli sürede eğitim alındığını gösterir belgeye sahip olma" şartlarının tercih nedeni olması; ulusal düzeyde yapılandırılmış Ulusal Eğitim Yöneticiliği Yeterlik Programı'ndan Eğitim Yöneticiliği Yetkinlik Belgesi almış olması tercih sebebi olması; okul yöneticisinin görevlendirilmesi Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu tarafından yürütülmesi; Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu hangi üyelerden oluşturulması gerektiği; yönetici yetiştiren Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Merkezleri'nin yaygınlaştırılması; yöneticiliğin belli bir süre ile sınırlandırılması; müdür yardımcılığı konumlarına yapılacak görevlendirmelerde okul müdürünün takdiri öncelikli olması; müdür yardımcısının en az 3 yıl görev yapmış ve merkezi sınavda başarılı olmuş öğretmenler arasından müdürün teklifi ve üst makamın onayı ile görevlendirilmesi; yönetici görevlendirmeleri eğitim öğretim yılı başlamadan önce tamamlanması; yöneticilik için kurs/sertifika programlarının kazandırdığı yeterliklerin tespitini ve güvencesini sağlayacak bir akreditasyon sistemi kurulması;

Yöneticilikte kariyer basamakları düzenlenmeli ve uygulanmalı, başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınması ve bu bölgeler için tecrübeli, akademik donanıma sahip okul yöneticileri görevlendirilmesi; eğitim kurumları yöneticiliğinde daire başkanlıkları arasında yeterlikler çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere imkân veren adil bir kariyer sistemi kurulması; kadın yönetici lehine pozitif ayrımcılık uygulaması tüm okullara genişletilerek uygulanması; yöneticiliğe yeniden atanmada nesnel, ölçülebilir, ayırt edici ölçütler esas alınması ve değerlendirme komisyonunda bulunanlar, en az bir yıl değerlendirilecek yönetici ile çalışmış olması; eğitim yöneticisinin görev süresince görev yaptığı okulun temel başarı göstergelerindeki değişim de dikkate alınması; hizmet içi eğitim programları akredite edilerek eğitim yöneticilerinin belli bir zaman diliminde belirli kredide eğitim almaları sağlanması, giderleri kurumca karşılanması ve alınan eğitimin yöneticilerin değerlendirmesinde kullanılması; mesleki gelişimlerini sağlanmada kılavuzluk (mentörlük) mekanizmaları oluşturulması ve başarıya sahip yöneticilerden yararlanılması; yöneticinin ders denetimi ve rehberlik görevini etkili bir şekilde yapabilmesi için rehberlik ve denetim modelleri ile yaklaşımları konusunda yeterlikleri artırılması; lisansüstü eğitim yapan yöneticilerin bu eğitimlerinin karşılığı, lisansüstü eğitim tazminatı olarak özlük haklarına yansıtılması konularında kararlar alınmıştır.

18. ve 19. Milli Eğitim Şuralarında Eğitim Yönetimine ilişkin alınan kararlardan kadın yöneticileri sayısını artırma ve hizmet içi eğitimler konusunda uyumluluk sağlanırken, diğer konularda alınan kararların birbiri ile uyumlu olmadığı görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “2008 - 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında Eğitim Denetimine ilişkin alınan kararlar birbiri ile uyumlu mudur?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

01-05 Kasım 2010 tarihlerinde toplanan 18. Millî Eğitim Şûrasında maarif müfettişlerinin 5 yıllık çalışma süresi baz alınarak rotasyonu, eğitim müfettişi kariyerlendirilmesi, uzmanlaşmış ekiplere ayrılması, üç yılda bir teftiş esas alınması ve rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan personelin alandan mezun müfettişler tarafından denetlenmesi ve müfettişlik alanında uzmanlaşma sağlanması konularında kararlar alındığı görülmektedir.

02-06 Aralık 2014 tarihlerinde toplanan 19. Millî Eğitim Şûrasında Maarif müfettişleri arasındaki özlük hakları ve maaş farklılıkları giderilmesi, Millî eğitim uzmanlıklarına seçme ve atama süreci, Millî eğitim uzmanlıklarına ve maarif müfettişliğine geçişte öğretmenler yönünden yaş şartı kaldırılması konularında kararlar alınmıştır.

18. ve 19. Milli Eğitim Şuralarında eğitim denetimine ilişkin alınan kararlar dikkate alındığında şuralarda alınan kararların birbiri ile uyumlu olduğu görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, 2008- 2018 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûralarında eğitim yönetimi ve denetimi alanında alınan kararlar, kararların uygulanması ve kararların uyumu ile ilgili elde edilen bilgilerle varılan sonuç ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Millî Eğitim Şurası, MEB'in en yüksek danışma kuruludur ve eğitim alanındaki en köklü kurumlardan biridir. Aldığı kararlar tavsiye niteliğinde olması nedeni ile, eğitim politikalarının belirlenmesinde dikkate alınmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında, 18. Millî Eğitim Şurasında eğitim yönetimi alanında 14 karar, eğitim denetimi alanında 4 karar ve 19. Millî Eğitim Şurasında eğitim yönetimi alanında 28 karar, eğitim denetimi alanında 3 karar alınmıştır. 18. ve 19. şura toplantılarında toplamda 7 madde eğitim denetimi, 42 madde eğitim yönetimi alanlarında kararlar alınmıştır.

Eğitim yönetimi alanında alınan bu kararların çoğunluğu yönetici atamaları konusundadır. Hizmet içi eğitimler, yöneticilikte kariyer basamağı, yönetici yetiştirme okulları, kadın yönetici sayısını artırma ve dezavantajlı bölgelerdeki yönetici atamaları konularında da kararlar bulunmaktadır. Bu alanda alınan kararlardan

Lisans üstü eğitim alan öğretmene izin ve ek ders ücretinde %5 lik fazla ödeme, yöneticilere liderlik ve yöneticilik konularında hizmet içi eğitim verilmesi, okul türüne göre kadın yönetici atama, aynı kurumda ve görevde 8 yıl çalışan yöneticiye rotasyon, yöneticiliğin görev olarak görülmesi ve belli bir süre ile sınırlandırılması, yönetici atamalarında lisans mezunu olma, Okul müdürleri, belli bir süre görev yapmış müdür yardımcıları arasından seçilmesi, müdür yardımcısının en az 3 yıl görev yapmış ve sınavdan başarılı olmuş öğretmenler arasından seçilmesi, yönetici ataması için okula öğretmen olarak atanma şartlarını taşıma, yönetici ataması için okul türüne uygun branşlardan olması, Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonunun kurulması ve kurul üyeleri, aynı okula yeniden görevlendirme, hizmet içi eğitim giderlerinin bakanlık tarafından karşılanması, yönetici kariyer basamaklarının tanımlanması kararları uygulanmıştır.

Yönetici görevlendirmelerinde lisans üstü eğitimin kriter olması, uzman öğretmen ve baş öğretmen uygulaması, psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki yeni model ve yaklaşımlara uygun hizmet içi eğitimler, alternatif yönetici seçme yöntemleri, yöneticilerin genel idari hizmet sınıfına alınması, yöneticilerin merkezi olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olması, müdür yardımcılığına yapılacak görevlendirmelerde okul müdürünün takdiri öncelikli olmalı, yöneticilerin maaş karşılığı ders saatlerinin kaldırılması, dezavantajlı bölgelere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler, yöneticilerin 5 yılda bir hizmet içi eğitim almaları, yabancı dil eğitimi, eğitim yöneticiliği yetkinlik belgesi uygulaması, eğitim yöneticisi yetiştirme okulları, yöneticilikte kariyer basamakları, eğitim yöneticisinin görev süresince görev yaptığı okulun temel başarı göstergelerindeki değişim yeniden görevlendirmede dikkate alınması, yöneticilikte mentörlük uygulaması, yönetici görevlendirmeleri eğitim öğretim yılı başlamadan önce tamamlanması, müdürlerinin atanmasında ön koşul olarak, en az 2 yıl süre ile müdür yardımcısı olarak görev yapmış olma şartı, gibi kararlar uygulanmamış/uygulanamamıştır.

Eğitim denetimi alanında rotasyon uygulanırken, rotasyon için süre en fazla 8 yıl olarak belirlenmiştir, uzmanlaşmış ekip, özlük haklarının iyileştirilmesi, kariyer basamağında öğretmenlere avantaj sağlama ve yaş uygulamasının kaldırılması kararı uygulanmamıştır. Milli Eğitim Şuralarında eğitim denetimi alanında alınan kararların sayısı yetersizdir.

Alınan kararların birçoğunun, eğitim yönetimi ve denetimi ile ilgili yasal düzenlemelerin içeriğine dâhil edilmediğini yayımlanan yönetmelikler ve uygulamalarla göstermektedir. Bu bulgular Milli Eğitim Şuralarında getirilen önerilerin ne kadar gerekli ve isabetli olsa da, büyük oranda uygulamaya geçirilmediği görülmüştür. Milli Eğitim Bakanlarının eğitim alanından gelmesi, fazla değişmesi nedeniyle uygulamalar ya yarım kalmış ya da hiç uygulanamamıştır.

5.2. Öneriler

1. Eğitim yöneticiliğinde kariyer basamakları uygulaması gerekmekte ve uygulama lisansüstü eğitimlerle desteklenmeli
2. Okul yöneticiliğinde kadın yöneticilerin artması desteklenmeli
3. Dezavantajlı bölgelerde tecrübeli yöneticiler görevlendirilmeli ve bu yöneticilere teşvikler sağlanmalı ve müdür

4. Dezavantajlı bölgelerde tecrübeli yöneticilerin en az bir müdür yardımcısı ilk görevlendirme olmalı ve tecrübeli yönetici rehberlik etmeli
5. Yönetici görevlendirmeleri yaz dönemi gerçekleşmeli ve eğitim döneminin başında işler ile sıkıntı yaşanması engellenmeli
6. İlk defa görevlendirilen yöneticiler okul türüne göre hizmet içi eğitimler ile hazır olmalı
7. Eğitim müfettişliğinde belli süre yöneticilik yapmış kişilere ek puanlarla öncelikli olması sağlanmalı
8. Müdür yardımcısı yeniden görevlendirmede, birlikte çalıştığı yöneticiler puan vermeli
9. Yöneticilerin 6 saat derse girmeleri kaldırılmalı ve yöneticiler derse girmemeli,
10. Eğitim yöneticileri ve müfettişlerin özlük hakları iyileştirilmeli
11. Eğitim yöneticileri ve müfettişlerin atama ve yer değiştirme durumlarında aile bütünlüğü korunmalı
12. Eğitim kurumlarında dikey ve yatay geçişlerde, kariyer basamağı uygulaması dikkate alınmalı
13. Eğitim Şuraları danışma niteliğinde değil doğrudan uygulamaya yönelik olmalı
14. Eğitim Şuraları alınan kararların uygulamasında söz sahibi olmalı

KAYNAKLAR

- Akbaşı, S. ve Balıkçı, A. (2013). Okul Yöneticisi ve Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Yöneticiliğinin Meslekleşmesinin Değerlendirilmesi, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 9, No 2, Ağustos, s.368
- Aslaner, N. (200). Milli Eğitim Şuraları ve Eğitim, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Bülbül, M. (2017). Eğitim Denetimi Sisteminde Yapılan Güncel Değişikliklerin Milli Eğitim Şura Kararları Bağlamında Değerlendirilmesi, 12. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi.
- Bozak, A. (2017), Maarif Müfettişlerinin Denetim Sistemi Hakkında Yapılan Yasal Düzenlemelere ve Müfettişlik Mesleğine İlişkin Görüşleri, Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Deniz, M. (2001), Millî Eğitim Şûralarının Tarihçesi Ve Eğitim Politikalarına Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Gökçe, F. (2004), Eğitimde Denetimin Amaç ve İlkeleri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 10, 73-78
- Kılıç, Z. ve Güven, S.(20). Türk Milli Eğitim Şûralarında Alınan Kararların İncelenmesi, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 53
- MEB, (2018). 2023 Eğitim Vizyonu
- MEB, (2008). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 26856 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2009). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 27318 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2011). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 28020 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 28728 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 29026 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2015). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 29494 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 30046 sayılı Resmî Gazete

- MEB, (2018). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği, 30455 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (1933). Maarif Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun, Sayı: 122287
- MEB, (1999). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, 23785 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2011). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, 27974 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı İle Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, 29009 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2016). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik Ve Denetim Başkanlığı İle Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 29655 sayılı Resmî Gazete
- MEB, (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 30160 sayılı Resmî Gazete
- Okutan, M. (2012). Eğitim Yönetimi ve Denetiminde Örnek Olaylar, Pegem Akademi
- Ürey, S. ve Yılmaz, M. (2015). Eğitimde Denetimde İkelere Uygunluğun Değerlendirilmesi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 20, s. 144-155 .
- Türk Eğitim Derneği, (2014), 19.Millî Eğitim Şûrasına İlişkin Değerlendirmeler, TEDMEM Güncel Yayınlar, Ankara.
- Türkmenoğlu, G. ve Bülbül,T. (2015). Okul Yöneticilerinin Göreve Geliş Biçimlerinin Okul Kültürüne Yansımaları, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 2, S.528
- Uslu, B. (2013), Eğitim Denetmenlerinin Seçimi, Atamaları ve Mali Hakları İle Yetiştirilmelerine İlişkin Sorunların İncelenmesi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:11, Sayı:2, Ağustos
- İnternet Kaynakları**
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140708-4.htm>, Millî Eğitim Şûrası Yönetmeliği(2014), Sayı : 29054, son erişim tarihi: 01 Ağustos 2018
- <http://ttkb.meb.gov.tr/www/sûralar/dosya/12,18>, son erişim tarihi: 03 Ağustos 2018
- <http://gokhanbas51.blogcu.com/egitim-yonetimi-ve-egitim-yoneticiligi/4996904>, Eğitim Yönetimi ve Eğitim Yöneticiliği, son erişim tarihi: 01.Eylül 2018
- www.mevzuat.meb.gov.tr/html/73.html, son erişim tarihi: 05 Ekim 2018.
- http://oygm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=28, son erişim tarihi: 02 Ocak 2019

http://www.meb.gov.tr/meb_haberayrinti.php?ID=7594, son erişim tarihi: 24 Kasım 2018

<http://www.main-board.com/111357/egitim-yonetimi>, son erişim tarihi: 05 Kasım 2018

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Fatma
Soyadı	SERÇİN
Doğum Yeri ve Tarihi	Nazilli, 1983
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	Çameli Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü, sercin20@hotmail.com
Eğitim	
İlköğretim	Sekiköy İlkokulu
Ortaöğretim	Karacasu Çok Programlı Anadolu Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Selçuk Üniversitesi, Meslek Eğitim Fakültesi, Nakış Öğretmenliği
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	Pamukkale Üniversitesi,
Mesleki Deneyim	
Yıl (lar)	Mesleki Deneyim
2013-2015	Göhlisar Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi
2015-Halen Devam Ediyor.	Çameli Halk Eğitimi Merkezi